І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... — Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 — 434-0237, 434-0807 — УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: BArclay 7-4125 — УНСоюзу: BArclay 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 122. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го ЧЕРВНЯ 1972 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 29, 1972 No. 122. VOL. LXXIX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 28 червня 1972

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ВИЛЕТІВ у понеділок з Вашингтону до Каліфорнії, де він у південному Білому Домі буде працювати й полагоджувати державні справи. Припускають, що Президент не повернеться до Вашингтону аж до закінчення Конвенції Демократичної партії в Маямі Біч. Перед відлетом Президент нагородив найвищим військовим орденом генерала Вестморленда, який закінчив свою службу і йде на спочинок.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛІТАК - ВИНИЩУВАЧ був вперше показаний в Сент - Луїзі. Літак має назву „Ф-15", а за словами заступника секретаря повітряних сил ЗСА Гранта Генсена, буде перевищувати всіма властивостями всі відомі винищувачі такого типу. Він має на озброєнні ракети.

ЗАЛІЗНИЦЯ ІРІ - ЛАКАВАНА ПОВІДОМИЛА, що вона опинилася на порозі банкротства. Важкому фінансовому положенню тієї залізниці спричили ще й безнастанні дощі, викликані ураганом „Агнес". Директор залізниці Г. Макселл повідомив, що залізницю доведеться „переорганізувати" на основі 77-го параграфу федерального закону про банкротство.

МЕТЕОРОЛОГИ ВВАЖАЮТЬ, ЩО ПОГАНА ПОГОДА потриває ще деякий час, хоча на східньому побережжі ЗСА вже майже 20 днів безнастанно випадали дощі. В районі Ню Йорку й околиць випало за той час понад 7 інчів дощу, перевищивши на понад 4 інчі звичайну „норму" осадів у цю пору року. Такі пляжі в Ню Йорку, як Джонс Біч і Коні Айленд, майже порожні, і різні торгівлі не поспішають там відчиняти своїх крамниць.

У НЮ ЙОРКУ МОЖНА ПОБАЧИТИ НА РОВЕРІ Стюарта Мотта, який має від свого підприємства півмільйона долярів прибутку річно і який, перебуваючи на Мангеттені, харчується з дешевих автоматів. Цей С. Мотт вже пожертвував на демократичного кандидата на президентські вибори сенатора Дж. Мекговерна біля 400 000 долярів та ще з 300 000 долярів витратив на пропагування лібер. кандидатів.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ НАСТАЛО перемир'я між тамошніми терористами і бритійським військом, але останні дні й години були сповнені збільшеного терору. Впродовж останніх кількох годин перед початком перемир'я терористи вбили одного вояка й одного поліцианта і по боці терористів згинуло яких 16 осіб у ході їх ударів з військом. Керівники підпільної Ірляндської Республіканської Армії, ще й її екстремістичного крила, заявили, що вони хотіли ствердити тими актами терору безпідставність закиду, наче б вони погодилися на перемир'я „з почуття слабости".

У МОСКВІ З ПАРАДОЮ ПРИЙМАЛИ кубінського диктатора Фіделя Кастра, який прибув туди вперше за останніх 6 років. На летовище вийшли Леонід Брежнєв, Микола Підгорний і Алексей Косигін і всі вони обіймались і цілувались з Кастром, якому проте важливіше, чи кремлівські володарі зобов'яжуться дати Кубі збільшену економічну допомогу, аніж інші зовнішні манифестації приязни. Відносини між СССР і Кубою проходили були внаслідку невдоволення Москви, що „експорт революції" Кастра до країн Південної Америки перешкоджує совєтській торгівлі з тими країнами.

У ЛЮКСЕМБУРГУ ВІДБУЛАСЯ конференція міністрів фінансів 6-ох членських держав Европейської Економічної Спільноти — Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембургу, з участю директорів державних банків тих держав. Прибув туди також бритійський канцлер скарбу Антоні Барбер. Предмет нарад — переведення бритійської валюти на „пливкий" стан. Названі держави рішили зберегти твердий курс своїх валют на давньому рівні, сподіваючись, що вартість бритійського фунта буде швидко усталена.

ШВЕДСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ОЛЯФ ПАЛЬМЕ ВИЯВИВ знову свої симпатії до комуністів і свою неохіть до Америки у промові на конгресі своєї Соціял - демократичної партії. Він заявив: „Американський уряд заявив, що не може допустити до прогри у В'єтнамі, бо це було б приниженням Америки. Але найбільшим її приниженням була б її перемога у В'єтнамі. Оляф Пальме не раз уже манифестував свої „ліві" переконання й ворожість супроти ЗСА. Швеція є найкращим і найбільшим прибіжищем для дезертирів з американського війська.

ДО СІНГАПУРУ В ПІВДЕННІЙ АЗІЇ ПРИБУВ недавній американський секретар скарбу Джон Конелі і відбув довгі наради з тамошнім прем'єром та іншими керівними діячами не тільки в економічних справах, які стосуються Сінгапуру й цілої південної Азії, але й політичних. Конелі інформував тамошніх лідерів про хід і вислід нарад президента Ніксона у Пекіні і Москві.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗВІЛЬНИВ з в'язниці 88-літнього англійського бизнесмена Дейвіда Едмундса, що його арештували були тому 5 років, як „шпигуна". У Гонг Конгу очікувала на нього його донька, яка літаком прибула з Англії.

Появилося нове число „Українського Журналіста"

Ню Йорк. — Появилося нове, восьме з черги, число „Українського Журналіста", неперіодичного органу Спілки Українських Журналістів (СУЖА), при чому за недавнім порозумінням між Управами СУЖА і СУЖКанади — названий журнал видається обома тими Спілками. Теперішнє число появилось в Ню Йорку, на 28-ох сторінках друку. На першому місці подано переговори обох Спілок проти переслідування діячів культури в Україні. Цій справі присвячена перша стаття Богдана Кравціва „Дисидентизм в Україні і режимова „преса", Слідують статті: А. Драгана і І. Кедрина, Нестора Ріпецького, Ольги Кузьмович, Романа С. Голіята, Любов Коленської та ін. Подано докладний звіт з останніх Загальних Зборів СУЖА та вістки з діяльности СУЖА й СУЖКанади. Короткі життєписи трьох почесних членів СУЖА — Романа Купчинського, Матвія Стахова й Едварда Козака з їх світлинами, некролог четвертого почесного члена СУЖА д-ра Романа Кришталевського, некролог кількох чільних членів СУЖА, врешті ілюстрований звіт про „Традиційний Раут Української Преси в Канаді".

Палата Репрезентантів схвалила збільшити асиґнування на продукцію удосконаленої стратегічної зброї

Вашингтон. — Вимога президента Ніксона, щоб збільшити видатковання ЗСА на продукцію удосконаленої стратегічної зброї, була підтримана величезною більшістю в Палаті Репрезентантів під час голосування, що відбулося у вівторок 27 червня після гарячої дебати. 334 голосами проти 59 Палата схвалила і передала на розгляд Сенату законопроєкт, який уповноважує уряд збільшити на 1.3 більйона долярів асиґнування на продукцію стратегічної зброї у фіскальному році, який починається з 1 липня ц. р. Водночас із цим Палата Репрезентантів відкинула 44 голосами проти 15 пропонований ліберальними конгресменами додаток до законопроєкту із вимогою закінчити війну у В'єтнамі і вивести звідти до 1 вересня ц. р. всі американські збройні сили, в тому випадку, якщо будуть звільнені в'язні американці і північними в'єтнамцями всі американські полонені. Палата відкинула також намагання групи ліберальних демократів провести такі чи інші скорочення у програмі зброєння. В цілому законопроєкт уповноважує уряд видаткувати 8.8 більйона долярів на стратегічну зброю. Вислід голосування в Палаті вважають за ще одну перемогу през. Ніксона, який мотивував потребу збільшення асиґнувань зокрема на продукцію нуклеарної зброї, конечністю утримання технологічної вищости у зброєннях і здобуття згоди Совєтського Союзу на дальше взаємне обмеження зброєнь.

У ЗСА посилюється спротив проти узаконеного поширення абортів

Вашингтон. — Кругло п'ять років тому в ЗСА розпочався ліберальний рух за те, щоб жінкам було дозволено вбивати зародок дитини на їхнє власне бажання і з будь-яких міркувань. У деяких стейтах такі закони були прийняті, але тепер помітний зворотний рух у напрямку скасування такого права. Особливий натиск на громадську думку і на легіслятори чинить добровільна організація під назвою „Право на життя", в якій є багато молодих жінок і матерів і яка діє по всій країні. У таких стейтах, як Колорадо, Каліфорнія, Флорида, Гаваї почали скорочувати вже надані раніше щодо права на аборти. У Нюйоркському стейті легіслятори скасували закон, що дозволяв робити аборти до 24 тижнів, але його покищо зберіг своїм „вето" губернатор Н. Рокефеллер. У стейтах Конектикат, Айова, Ілліной, Массачусетс та кількох інших помітно великий рух проти того, щоб там були прийняті ліберальні закони про аборти. У Філядельфії відбулась третя крайова Конвенція Комітету „Право на життя", делегати якої одноголосно схвалили резолюцію, в якій висловлено „повну підтримку позиції президента Р. Ніксона проти узаконення абортів без обмежень". Представники Комітету „Право на життя" розпочали переговори з членами Демократичної Комісії для вироблення виборчої демократичної платформи в тому напрямку, щоб „знешкодити будь-які спроби лібералів" у питанні необмежених абортів.

У Бостоні посвячено новий український католицький храм

Бостон. — Минулої неділі, 25 червня, тут відбулася велика врочистість посвячення новозбудованої української католицької церкви Царя Христа. Акту посвячення нового модерного храму довершив стемфордський Владика Иосиф Шмондюк в співслужені духовенства та в присутності вірних. Українським католицьким парохом Бостону є відомий душпастир-громадянин о. Стефан Чомко, який і очолював Церковний Будівельний Комітет. Після Архиєрейської Святої Літургії, яку відправив у новопосвяченому храмі Владика Иосиф Шмондюк в співслужені духовенства о год. 11-ій перед полуднем, відбувся в парафіяльній залі бенкет з участю Владики, священиків та двох сотень гостей. Трапезу поблагословив Владика, привітання від Церковного Комітету виголосив Володимир Гетьманський, слово англійською мовою виголосила д-р Анна Чопик, головна радна УНСоюзу, а українською мовою Орест Щудлюк, коротке привітання від УНСоюзу склав його головний предсідник Иосип Лисогір а кінцеве слово виголосив парох о. Стефан Чомко, який і провів кінцеву молитву. У мистецькій програмі виступали танцювальна група СУМА під проводом Івана Бариського, український народний хор під диригентурою пані Галини Гейр та український ансамбль під проводом Михайла Франківського. Майстром церемонії був Іван Вайлдер.

В Гантері розпочалися пластові табори

Гантер, Н.Й. (О.К.). — В суботу 24-го червня розпочався тут на посілості п. Т. Кулика міжкрайовий вишкіл — табір провідниць таборів пластових юначок „Школа Булавних". У вишколі, що триватиме два тижні, беруть участь 32 пластунки: учасниці та інструкторки під проводом комендантки ст. пл. Оксани Балтарович та опікунки пл. сен. Ольги Кузьмович. „Школа Булавних" розпочала свою таборування у винятково важких умовах з причини зливних дощів та повеней, спричинених тропічним гураганом „Агнес", що шалів на східньому побережжі ЗСА в останніх днях. Все ж, завдяки гостинності та сердечності господарів місця таборування та усіх довколишніх українських мешканців, пластунки примістилися і переводять свій вишкіл без великих перешкод та з охотою, запалом і завзяттям. Серед учасниць вишколу находяться пластунки із усіх сторін Канади та ЗСА, як також одна пластунка, що приїхала для відбуття „Школи Булавних" з Англії. Табір має назву „Курінь ім. Ц. Палїїв", в пам'ять широко відомої пластової виховниці й громадянки, що померла у 1969 році.

В неділю 25-го члени „Школи Булавних", не зважаючи на зливний дощ, взяли участь разом із пластунами із такого ж вишколу для пластунів п.н. „Лісова Школа", який розпочався в Пратсвіл біля Гантеру під проводом пл.сен. М. Ставничого, як команданта, у Службі Божій в гуцульській церковці Гантеру. Службу Божу відправив місцевий парох о. І. Мак, який виголосив до пластунів відповідну проповідь. Обидва вишкільні табори будуть тривати ще до два ... [illegible]

Американські літаки бомбардували передмістя Ганою і Гайфонгу

Сайгон. — Американське командування повідомило, що у минулий понеділок 26 червня переведено проти Північного В'єтнаму 320 налетів, при чому збомбардовано також різні цілі на передмістях столиці Ганою й одного великого порту Гайфонгу. Збомбардовано летовище і приналежні до нього склади за дві милі на північ від Ганою, як також бомбардовано передмістя Гайфонгу за одну милю до центру того міста. Комуністичне радіо подало, що американські бомби впали на шпиталь для хворих туберкульозою і на житлову дільницю Ганою. У бомбардуванні Північного В'єтнаму взяли участь кораблі, стаціоновані в затоці Тонкіну, при чому літаки з літаконосця „Мідвей" бомбардували склади за 10 миль на північний захід від Гайфонгу. Комуністичне радіо також закидало американцям знову, що бомбардування охопило також район великих гребель. На восинному фронті у Південному В'єтнамі комуністи посилили бомбардування ракетами й гарматнім вогнем передмістя міста Хуе та обстрілювали ними від близько двох місяців місто Анлок. У протидіяльні сподіваному комуністичному новому наступові проти Хуе — 168 американських бомбардувальників скинули на комуністичні позиції довкола того міста 4.000 тонн бомб. Тим часом південно - в'єтнамський президент Нгуєн Ван Тієу виграв внутрішньо - політичну кампанію, перемігши сильну опозицію в парляменті. Парлямент признав йому право правити впродовж шістьох місяців декретами у справах військових і господарських.

Шість міністрів закордонних справ вирішують долю СЕАТО

Канберра, Австралія. — У вівторок 27 червня ц. р. розпочалась у тому австралійському місті міжнародна конференція членських держав Південно-східньо-азійського пакту (СЕАТО), при чому важливість тих нарад підкреслила особиста приявність австралійського прем'єра Вілліяма МекМегона, як також 6-ох міністрів закордонних справ. На конференції виявилась різниця думок щодо дальшої доцільності зберігати той договір, який на прикладі війни в Індокитаї виявився нежиттєздатним. Членські держави Британія, Франція і Пакістан не солідаризувалися з Америкою у підході до В'єтнамської проблеми, а Франція критикувала й критикує ЗСА за участь у В'єтнамській війні, дармащо формально СЕАТО зобов'язувало до інтервенції по стороні Південного В'єтнаму проти комуністичної агресії. Британський міністер закордонних справ Алек Даглес Гюм прибув на конференцію СЕАТО до Канберри і навіть у принципі обороняв той пакт, але Франція і Пакістан збойкотували конференцію. Філіппінський міністер закордонних справ Карльос Ромуло вимагав радикальної реформи СЕАТО, зате назвав її вгорі прем'єр Австралії, таїський міністер закордонних справ Поте Сарасін і новозеляндський міністер Кейт Голіок збивали аргументи критиків. Державний секретар Вілліям Роджерс заявив дальшу підтримку Америки для СЕАТО. Найгостріша критика на адресу того антикомуністичного південно - східнього азійського договору вийшла від австралійської Партії праці, яка сподівається внедовзі перебрати владу в Австралії. Її речник вимагав розв'язати ту міжнародну військово-політичну організацію.

У Франції створено виборчий „народний фронт" з участю комуністів

Париж. — Французька Соціялістична партія під головуванням Франсуа Міттерана й комуністична під головуванням Жоржа Марше створили спільний виборчий бльок, порозумівшись у справах законодатної програми на найближчу сесію парляменту. За тією програмою передбачається націоналізацію, себто перебрання під державну адміністрацію всіх копалень, фабрик зброї, сталеварні й фармацевтичного промислу. Банки у Франції вже давніше удержавлені. Французькі соціялісти й комуністи проєктують обмеження прав президента Республіки, припинення дальшої розбудови французької атомової зброї та змагання до ліквідації міжнародних військових бльоків. Але у проголошеній спільній декларації нічого не говориться про виступлення Франції з Північно - атлантійського бльоку (НАТО): це була „поступка" комуністів. Перший такий бльок „народного фронту" у Франції був створений у 1936 р. і в 1938 році спирався на ньому уряд толіквідного лідера соціялістів Леона Блюма. Пакт Ріббентропа-Молотова з 1939 року ліквідував той бльок. Хоч французька комуністична партія численна й сильна, проте настрої у французькому народі назагал антикомуністичні й тому бльокові соціялістів і комуністів не вожать успіху.

В Едмонтоні видано п'яту книгу альманаху „Північне Сяйво"

Едмонтон, Альберта. — Видана у видавництві „Славута" п'ята книга літературно-мистецького альманаху „Північне Сяйво" присвячена в основному сторіччю з дня народження Лесі Українки, що його відзначувано в Україні і на еміграції 1971 року. В альманасі, який нараховує 208 сторінок, вміщено вірші М. Щербака і Л. Полтави про Лесю Українку, проклямацію посадника Вінніпегу Ст. Джюби з приводу сторіччя Лесі Українки і Василя Стефаника, статті І. Качуровського п. н. „Покірна правді і красі: Леся Українка і її творчість", С. Чорнія „Мотиви патріотизму та зради в драматургії Лесі Українки" і огляд П. Одарченка „Нове про Лесю Українку". Крім того в альманаху надруковано першу частину неопублікованого досі роману „Володимира Винниченка „Поклади золота" (112 сторінок), вірші Ліни Костенко, П. Карпенка-Криниці, Я. Славутича, В. Гавриліока, Б. Мазепи, М. І. Мандрики, Дана Мура, Б. Бори, Л. Мурович, А. Лесі та Г. О. Діброви й Е. Думки, оповідання й нариси І. Боднарчука та О. Буйняка, як також статті Ю. Клинового про Петра Волиняка, І. Кейвана про творчість Івана Франка в мистецтві, Д. Чуба про Володимира Гжицького і Г. Братченка про українського імігранта в Альберті Василя Сорохана. Закінчується п'ята книга альманаху оглядом українських видань у Канаді Я. Славутича та посмертними згадками. Згідно з довідомленням видавництва закінчення роману В. Винниченка „Поклади золота" буде надруковане в VI книзі альманаху „Північне Сяйво", яка вже друкується. Адреса видавництва: Slavuta Publishers, 72 Westbrook Drive, Edmonton 76, Alberta, Canada.

ДОВГИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ З НАГОДИ „ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ" — УКРАЇНЦІ ПРОВЕДУТЬ НА ВІДПОЧИНКОВИХ ОСЕЛЯХ

Як і щороку, довгий кінець тижня з нагоди відзначування „Дня Незалежности", 4-го липня — українці в Америці проведуть здебільшого поза великими містами, серед природи, головно ж на відпочинкових оселях різних організацій. З цього тижня розпочинається літній відпочинковий сезон. Деякі із запляновалих на цей кінець тижня імпрез:

НА ОСЕЛІ „СОЮЗІВКА" серед пишносзелених Кетскільських гір поблизу гірського містечка Кергонксону, Н. Й., відкриття літнього сезону заплянуване на 1-ше липня, коли тієї суботи і неділі заходами Карпатського Лещетарського Клюбу на великих тенісових кортах Оселі відбуватиметься Тенісовий Турнір Союзу Українських Американських Спортових Товариств, СУАСТ-Схід. Змагання розпочнуться в суботу о 8-ій ранку. Але ще в п'ятницю 30 червня гостям увечор приграватиме оркестра до танцю в охолодженій залі павільйону „Веселка" та на площадці під відкритим небом. Впродовж того кінця тижня на „Союзівці", крім забав з танцями, заповідається велика мистецька програма, в якій братимуть участь: 15-тиособовий Танцювальний Ансамбль під керівництвом хореографа Вадима Сулими, молодечий Співочий Ансамбль „Союзянки", виступатиме співак-гуморист із Канади Петро Шелль, конферансьє — Володимир Гентіш. Під час забав гостям приграватимуть три оркестри: „Амор", співає Ігор Раковський, „Рушничок" — оркестра з Монтреалю, та оркестра „Союзівки" під керівництвом В. Добцушака.

НА ОСЕЛІ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Й. — в суботу й неділю 1 і 2 липня, заходами Організації Українського Визвольного Фронту відбудеться Окружна Манифестація для відзначення 30-річчя постання УПА. В суботу о 3-ій по полудні відбудеться панель з ініціятиви ТУСМ на тему „УПА — збройно політична сила нації", о 6-ій вечора — відповідна мистецька програма, о 9-ій вечора забава. У неділю 2 липня, після Богослужень в обох каплицях в наміреній українського народу, — похід до Пам'ятника Героям, складення вінків, святкове слово виголосить проф. І. Вовчук. У мистецькій програмі беруть участь: хор „Жайворонки" Осередку СУМА в Ню Йорку під диригуванням інж. Романа Степаняка, Танцювальний Ансамбль „Верховинці" того ж Осередку СУМА, під керівництвом хореографа О. Гензи, рецитації — видатний актор Євген Курило, виступ оперової співачки п-і Світлани Тонкоїкур-Вожакевської. Під час дефіляди гратиме оркестра Осередку СУМ із Монтреалю, яка виступить також із власними точками. До Сумівської Оселі відійде з Ню Йорку кілька автобусів.

ВИСТАВКА ОБРАЗІВ ТРЬОХ КОЗАКІВ — Едварда, Юрія і Яреми розпочинається з суботи 1-го липня в мотелі „Ксеня" в Гантері, Н. Й. Та мистецька виставка батька й синів триватиме до закриття літнього сезону. При Українському Музеї в Гантері з 1-го липня відкривається мистецька крамниця, а в готелі „Марічка" — виставка праць 10 митців з різних країн — олії, гваші, акварелі, а також скульптури п-і Слави Геруляк.

НА ОСЕЛІ ІМ. ОЛЬЖИЧА В ЛІГАЙТОНІ відбудеться 1, 2, і 3 липня З'їзд Союзу Ветеранів Української Резистансу, СВУР, що розпочнеться в суботу реєстрацією учасників і гостей та матиме цілоденну роботу програму. У неділю після Богослужень, о 1-ій дня — Панахида за полеглих Бозвиків, по полудні — мистецька частина, увечорі бенкет і Партизанські Вечорниці, а в понеділок — внесення Резолюцій та постанов.

НА ПЛАСТОВІЙ ОСЕЛІ „БОБРІВКА", Конн., від 1-го липня розпочинається табір молоді, що триватиме до 22 липня. Пласто-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Українці у Філядельфії пікетували виступ ансамблю Вірського

Філядельфія. — Відомий уже із своїх попередніх виступів у цій країні т. зв. Державний заслужений академічний ансамбль танцю Української РСР під керівництвом народного артиста СССР Павла Вірського почав своє нове, вже третє з черги, турне по Америці, яке триватиме два місяці. Ансамбль започаткував своє турне у Вашингтоні повнотижневим виступом у залі „Фулт трен", а в понеділок, 26-го червня, мав свій перший виступ у Філядельфії в приміщеннях Музичного фестивалю Темпел університету, що має яких 2.000 місць. У надрукованих англійською мовою з російської транслітерації програмках виступів називається відомі танцювальні композиції „Запорожці", „Чумаки", „Подоляночка", „Гопак" (у програмах названий цей український танок „Гопак", як і керівника ансамблю називається „Павел" Вірський), подається ще „нові номери, які увібрали в себе самобутні народного мистецтва Радянської України і романтику сучасності Української України" танці „Коломийки", поетичний танцювальний етюд „Швидкоплинність" та якийсь „яскравий російський танець, що його українські артисти присвятили 50-річчю утворення СССР" — інформує київська „Молодь України" з 24-го червня. Перший виступ Ансамблю у Філядельфії пікетували члени місцевого Осередку ТУСМ та організацій Визвольного Фронту. На транспарентах і таблицях, що їх носили пікетуючі, було вимоги волі для інтелектуалістів в Україні та звільнення заарештованих, припинення русифікації та національної волі для України. Роздано також тисячі летючок, в яких інформується та роз'яснюються останні події в Україні, зокрема переслідування окупаційним комуністичним режимом українських інтелектуалістів, їх арештування, суд над Морозом та ін. Місцевий „Філядельфія Інквайєр" надрукував вістку про пікетування, згадуючи при цьому, що його „дбайливо спостерігали міщевій, стейтові і федеральні урядовці". Ансамбль виступатиме в Ню Йорку в Метрополітальній Опері в Лінкольн Сентер протягом двох тижнів від 25-го липня до 6-го серпня. Турне Ансамблю відбувається під управлінням відомого імпресаріо С. Гюрока.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issue combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Багатомовні списки

У двох попередніх числах „Свободи" надруковано чотиристорінковими вкладками списки платників і жертводавців до Українського Народного Фонду Українського Конгресового Комітету. Ці самі списки вислано також з іншими українськими газетами в цій країні. Щиро рекомендуємо читачам уважно їх простудіювати, зокрема ті списки з власних громад. Вони бо таки справді промовисті.

Наша громада в цій країні, як і кожна інша, має свої світла й тіні. Має їх і сама Америка. Немає бо на світі нічого досконалого. Але нашою спільною відповідальністю, відповідальністю всіх разом і кожного зокрема, є дбати про те, щоб недобре направити, а добре вчинити ліпшим. Ми можемо це зробити також критикою за зле і заслуженим признанням за добре, але найперше виконанням своєї власної повинности, сповненням свого власного обов'язку.

Розгляд згаданих списків платників і жертводавців до Народного Фонду у цих відношеннях насуває дуже багато міркувань, однаково радісних, як і сумних. Радість і надію навіває факт, що в списках платників і жертводавців є вже поважні суми. Відрадним явищем треба вважати те, що читаємо серед них імена однаково відомих діячів, як і тихих трудовиків, жінок і чоловіків, навіть юнаків. Надію скріплює також факт, що в минулому році загальні вплиavи до Народного Фонду УККА перевищили своєю сумою багато попередніх років.

Але є в тих списках і багато — як кажуть — тихого смутку. Прочитайте хоч би тільки список платників і жертводавців з власної громади. Їх загальна кількість становить тільки малий відсоток навіть знайомих кожного з нас. При цьому окрему увагу звертає факт, що між платниками і жертводавцями майже не подибується імен тих громадян, що при кожній нагоді і без нагоди висловлюють свої критичні погляди, дають лекції патріотизму іншим, забирають голос у кожній справі. Не знаходимо між платниками і жертводавцями також імен поодиноких громадян, що — щасти їм, Боже! — мають великі доми, їздять люксусовими автомобілями і не приховують своїх багатоциферних конт у банках. Чому всіх тих і багатьох інших немає на списках? Можна тільки висловити надію, що їхні імена будуть на чергових списках. І чим більше їх буде, тим краща буде наша громада, тим більше ми, як громада, завдань зможемо виконати і тим певніше буде наше майбутнє та більші надії на кращу долю нашого народу.

Дорога наука

30 березня ц. р. Північний В'єтнам повів проти Південного В'єтнаму великий збройний наступ, відкинувши дотеперішні зусилля маскуватись, наче на території Південного В'єтнаму нема взагалі вояків регулярної армії з північної частини тієї країни. Змоторизовані дивізії піхоти переступили широким фронтом здемілітаризовану смугу. Вперше за 10-річну війну пішли у той наступ важкі, доставлені Совєтами, танки. Повторилась ситуація з Корейської війни, яка теж несподівано заскочила була альянтів. У перших двох тижнях в'єтнамські комуністи осягнули перемоги, які загрожували повним розвалом війська і режиму у Південному В'єтнамі. Американські коментатори стверджували вже невдачу в'єтнамізаційної політики президента Ніксона.

Всі ті прогнози виявилися фальшивими. Президент Ніксон здійснив свої перестороги на адресу Ганою, щоб той не використовував поменшення американського війська для посилення війни, — і наказав замінувати порти Північного В'єтнаму та масово бомбардувати його військові об'єкти. Південнов'єтнамська армія швидко прочуняла після першого удару й почала ставити щораз рішучіший спротив. За два з половиною місяці комуністи здобули мінімальний терен у північній частині Південного В'єтнаму з одним більшим містом Квантрі. Комуністам удалося обернути на велике румовище місто Анлок, але його вони не здобули. Не прийшло сподіване повстання населення в Південному В'єтнамі, не заламався режим. Зате жертви в людях північнов'єтнамської армії йдуть у десятки тисяч, а край поруйнований. Найгірше для комуністів те, що і Пекін і Москва ніби солідарні з своїми в'єтнамськими однопартійцями, але виразно дають пізнати, що бажають злагоди з ЗСА і воліють, щоб на Півдні Азії настав мир.

Виявилося ще раз, що виграна битва не є ще виграною війною і що краще шукати частинного успіху за конференційним столом, як повної перемоги на бойовищі, бо кожна війна — великий риск. Вся ця наука дісталась в'єтнамським комуністам дуже дорогим коштом. І кожний дальший день вагання коштує більше і болючіше.

ДЕМОКРАТИЧНА ПЛЯТФОРМА

Американські політичні партії, як відомо, не мають програм у західньоевропейському партійно - політичному розумінні. Розбіжності між ними — це різниці політичних філософій, що зберігаються радше за традицією, як за писаними правилами. Політична програма кожної партії зобов'язує на кожних чотири роки: від президентських виборів до виборів. Бо партійна передвиборча конвенція приймає плятформу, на базі якої власне й призначається офіційного кандидата партії на Президента ЗСА. Очевидно, та плятформа зобов'язує кандидата також тільки морально, і історія Америки знає чимало прикладів, коли обраний на Президента кандидат з будь-котрої партії під впливом змінених обставин не додержувався схвалених у партійній конвенційній плятформі постанов.

Наприклад, обидва видатні демократичні президенти — Вудро Вілсон і Франклін Деламо Рузвелт — кандидували під гаслами миру й невтральности Америки супроти европейської війни, обидва проголосили приступлення ЗСА до першої і другої світових воєн і обидва були відповідальними за післявоєнні відносини у світі: Вудро Вілсон своїм впливом на текст Версальського договору, Ф. Д. Рузвелт — своєю участю у Ялтинській конференції. Та й республіканський президент Ричард Ніксон зробив найбільшу несподіванку своїм однопартійцям, американським виборцям і всьому світові, коли був обраний, як неначе живий символ антикомунізму, а став першим американським Президентом, який поїхав на відвідини до Пекіну й Москви. Критики Ричарда Ніксона не з демократичного, а таки з республіканського табору закидають йому, що з усього його консерватизму залишилося тільки призначення нових консервативних членів Найвищого Суду.

Український Конгресовий Комітет делегує на конвенції обох головних американських партій, чи пак уже на передконвенційні наради Комісій плятформи видатних членів даних партій. Їхнє завдання — впливати на включення у партійні плятформи постанов, що сприяють свободі всіх народів, у тому числі українського. Теперішня ера „співіснування" не сприяє яскравій стилізації партійного становища у цій справі, але засаднича американська традиційна настанова щодо волі людини і народів диктує обом партіям пригадувати про ті ідеали.

Саме тепер почався вже 15-членний підготовний панель, своєрідна підкомісія, що має укласти проєкт, який піде на розгляд 150-членної Комісії плятформи. Праця обох тих партійних груп трудна і складна. Річ у тому, що сенатор Джордж МекҐоверн виграв більшість з-посеред 23-ох демократичних правиборів і тепер бракує йому всього неповна 200 голосів до 1509, потрібних для отримання на партійній конвенції 10 липня ц. р. у Маямі Біч зараз таки у першому голосуванні номінації на кандидата на Президента. Той блискучий і ніким з політичних аналітиків не передбачений успіх осягнув він головно завдяки розбудові могутнього передвиборчого апарату, ядром якого було півмільйона молодих добровільців. Побудувавши свою агітацію на гаслах крайнього лібералізму, він не рахувався ані з їхньою реальною вартістю, ані з поглядами та настроями своїх партійних опонентів. Вийшов такий парадокс, що Джордж МекҐоверн вигравав правибори, але на недавніх конференціях демократичних губернаторів і демократичних посадників міст мав проти себе поважних скептиків, чи він, МекҐоверн, зможе, залишившись вірним своїм гаслам, обіцянкам і реформаторським проєктам виграти вибори 7 листопада ц. р.

Суперник МекҐоверна, сенатор Гюберт Гомфрі перестерігав на телевізійній програмі, що він, МекҐоверн, мусить відкинути ті рекомендації, що їх у дотеперішній своїй кампанії робив під натиском „добре здисциплінованої войовничої групи". Він назвав „задиркуватими" та „смішними" такі ідеї, як леґалізація маріхуани і допускальність вінчань гомосексуалістів, амнестія для дезертирів, річний прибуток з державної каси для кожного американського громадянина без уваги на стать і вік у висоті 1.000 дол., чи скреслення з бюджету на оборону 40 відсотків. Гюберт Гомфрі зголосив застереження „не віддавати партії в руки вузької ідеологічної еліти".

Другий суперник МекҐоверна, сенатор Едмонд Москі обережнішими словами, але теж виразно заявився за збереження „традиційної позиції нашої партії" за яку вважає поміркованість. Внаслідок тих голосів пересторога і критики згаданий угорі підготовний панель зразу пішов їм назустріч, стилізуючи різні постанови так, щоб не можна було закинути їм ліберальний екстремізм. Наприклад, прийнято таку формулу: „Американці повинні мати свободу вибору свого способу життя і приватних звичок, не стаючи через те предметом дискримінації та переслідування. Віримо, що офіційна політика може сприяти розбіжностям, кладучи водночас натиск на рівні шанси громадян і інтеграцію". Що стосується внутрішньо - американських проблем, то йдеться про зформулювання відношення в проблемах расовости, податків, суспільної забезпеки, х л і б оробства, міст, охорони д о в к ілля, шкільництва, дорожнечі і багатьох інших таких проблем. Між іншим, згаданий підготовний панель запропонував включити у виборчу плятформу демократів мінімальну платню по 2.50 дол. за годину, прогресивний розподіл податкових прибутків з федеральної каси між стейтами і містами, „ґарантований прибуток вищий за рівень бідности", „балянсування людности міст, підміських місцевостей, малих містечок і сільських місцевостей".

Але у тому Підготовному панелі, як і у повній Комісії плятформи більшість мають члени лівого ліберального партійного крила, ті, які активно підтримували сенатора Джорджа МекҐоверна у кампанії перед правиборами. Вони не підуть на надто далекі поступки членам поміркованого і правого партійних крил. Зокрема такою запальною п р и нциповою справою є „автобусування" шкільних дітей для осягнення расової рівноваги у міських і підміських початкових школах.

Губернатор А л а б ами Джордж Воллес знайшов поважну підтримку у своїй кампанії власне завдяки рішучому становищу проти „автобусування" дітей. Невідомо, чи проєкт компромісової формули, що треба в цій справі „коритися постановам судів", задовольнить правих і лівих. Але єдність Демократичної партії залежить власне від прийняття такої конвенційної ідеологічної плятформи з конкретними програмовими заявами, щоб бодай притупити розбіжності, які існують у партії.

Пресові коментатори пригадують, що не так офіційна партійна плятформа на конвенції Республіканської партії у 1964 році, як загальна громадська думка про сенатора Беррі Голдвотера, як „радикального правого", була причиною республіканської виборчої катастрофи. Перемога Джорджа МекҐоверна у листопадових виборах залежатиме від: 1) привернення єдности в Демократичній партії і 2) у запереченні думки про МекҐоверна, як „радикального лівого". Щойно при цих передумовах сенатор Джордж МекҐоверн зможе змагатися проти такого сильного й небезпечного противника, як Ричард Ніксон.

І. к-н

Р. Бояновський

ПОРНОГРАФІЯ В СССР

У Лондоні появилася в перекладі з російської мови п і д п і льна „сенсаційна" книжка п. з. „Октябряна". Описано в ній ескапади напівголої дівчини Октябряни, героїні підземелля. В передмові сказано, що оригінал цієї книжки перепачкував до Англії чеський студент Вацлав Садецький, який у 1967-му році втік був із ЧСР. Він каже, що ввесь матеріял цієї книжки — це унікальний в своєму роді твір підпільного совєтського пис ь м е нника. „Октябряну" властиво почав був писати гурток студентів у Києві, який називає себе ППП (Прогресивна Політ - Порнографія), і цей гурток є також видавцем цієї книжки.

Напівгола, гарна, ясноволоса дівчина Октябряна вганяє по Червоній площі в Москві. На грудях у неї хустина, на чолі червона зірка, вся вона обвішана ременями з набоями для машинового кріса та гранатами. Вона провадить завзяту ватагу проти Кремлю. Ватага розбиває сторожу, і вся влада в СССР переходить у руки Октябряни.

Т а кими „сенсаційними" лектурами зачитується совєтська молодь, якій вже набридло читати режимові повісті про „доблесну армію", доярок, свиноматок і т. п. Друга, далеко більше порнографічна російська книжка, це „Московські ночі", автором якої є Влас Тенін. Вона має 300 сторінок друку і незабаром появиться в перекладі у ЗСА, Англії, Японії, Ізраїлі, Франції, Швеції і Німеччині. Щоб запевнити книжці більший успіх, її оригінальний заголовок „Спи спокійно, дорогий товаришу" змінено на „Московські ночі".

Це перша такого роду книжка, перепачкована з СССР на Захід. Тенін це, очевидно, псевдонім визначного совєтського письменника. Якимсь способом дісталася ця книжка до директора видавництва „Олімпія Прес" Моріса Джеродіяса, першого видавця Генри Міллера, Володимира Набокова й ін. Він із деякими совєтознавцями розглянув згадану книжку, і вони ствердили її автентичність.

Зміст книжки: Колгосп „Снопи майбутнього" не всилі видержати накладаних на нього податкових тягарів, і йому грозить заглада. Однак пара шахраїв, 70-літній і 20-літній, впали на геніяльну думку: вони уладять люксусовий цвинтар для прославлення „героїв Совєтського Союзу". Кожний, хто „заслужився" чи то в Центральному Комітеті КПСС, чи як науковий дослідник, схоче, щоб його похоронили з особливою пишністю і не пошанує найбільших витрат. Так то хуліган Тімур і старорежимовець Т а р аконов створили спілку, щоб осягнути таку ціль.

Вся ця порнографічна повість сповнена витівками, що перевищують „подвиги" західніх письменників такого роду. Одначе, вона не така то вже радісно - весела, як можна було б сподіватися із заголовку, а насправді вичувається в ній пригнічувану горілкою, ґітарами й наркотиками глибоку журбу й безнадію, що їх зродило розчарування в революції.

БАГАТЕ ПОХОВАННЯ СКИТСЬКОГО ВОЇНА

Найбагатше, виявлене в землі дотепер, поховання скитського воїна виявлено на Одещині біля м. Арцизу. Скитська держава на території сучасної України досягла вершин свого розвитку в 4-му столітті до нашої ери. Її воїни робили походи аж до центру Балкан. У могилі знайдено рештки такого воїна, а при нім золоту чашу із зображенням орла — символа могутности і вольности степів, залізний меч-акінак, у дерев'яних піхвах із золотими пластинками, понад 100 бронзових наконечників стріл, шолом і два панцері.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

ЧИ ПРИСМЕРК ЛЮДСТВА?

У 1966 році появилася накладом видавництва „Голден Дей" в Сан Франсіско дуже цікава книжка п. з. „Інтеліґентне життя у всесвіті", автори якої І. С. Шковський з Астрономічного Інституту Штернберга, з Совєтської Академії Наук та К. Саган, колишній професор Гарвардського, а тепер Корнельського університету та член Смитсонської Астрофізичної Обсерваторії, аналізуючи можливості існування інтеліґентного життя у всесвіті, прийшли до висновку, що більшість розвинених цивілізацій, якщо такі існують у космосі, падають скоріше чи пізніше жертвою процесу самознищення.

Що їх гіпотеза має глибокі основи правдоподібности свідчать висліди студій, проведених недавно групою міжнародних промисловців-економістів та науковців об'єднаних в клюбі „Рим", на тему можливости дальшого існування та розвитку людства при сучасному технічному поступі та прирості населення.

Для відповіді на це складне питання вони заанґажували компютор з МІТ, який запрограмували такими даними: ріст населення, забруднення довкілля, ресурси земних копалин та харчових засобів, ріст та видайність промислової продукції. Відповідь компютора, як і можна було передбачати, була дуже песимістична, а саме, що коли ми не стримаємо негайно індустріяльний ріст та популяцію населення, людство жде економічна катастрофа та ґльобальне мариво смерти впродовж трьох генерацій.

Основою переведених студій було заложення, що населення, забруднення довкілля, зужиття природних ресурсів, промислова продукція та інші важливі фактори, зв'язані з нашим життям, зростають не лінійно, а кривінно. Різниця обох ростів засновується на величині приросту в даним інтервалі часу, який при лінійному прирості є сталою величиною, наприклад, 2, 4, 6, 8, 10, 12..., а при кривінному (ступеневому) прирості початкова величина подвоюється — 2, 4, 8, 16, 32 і т. д.

Найкращим п р и кладом нищівної скорости ступеневого росту є стара перська казка, в якій один шляхтич передав королеві чудову скриньку з шахами, зажадавши за неї від короля зеренце рижу на першому квадраті шахівниці, два зеренця на другому, чотири зеренця на третьому, вісім зеренець на четвертому і т. д. Король погодився на цю пропозицію, але дуже скоро побачив, що в цілому його царстві немає стільки рижу, щоб виповнити ними усі поля шахівниці.

При заложенні ступеневого росту індустріяльна продукція зуживатиме щораз більшу кількість сирівців, яких стане обмаль, а їх ціна піде фантастично вгору. У висліді промисел матиме щораз менше капіталу на роблення інвестицій в формі допоміжних фабрик. Переломовим роком стане рік 2026-ий, в якому ріст населення стане більший, як харчова і промислова продукція. Зі зменшенням інвестицій на нові знаряддя та модернізацію виробничих підприємств почнеться процес застарілости продукції, а з нею упадок індустрії та сільського господарства, яке, у великій мірі залежить від продуктів промислу, таких, як рільничі машини, добрива та медичне і санітарне устаткування.

З недостачею служби охорони здоров'я та харчових продуктів припиниться ріст населення, а з бігом часу почнеться його повільне вимирання внаслідок занечищення довкілля та надмірного вжиткування наркотиків.

Тепер постає питання: що маємо робити? Чи закласти руки і ждати на цей апокаліптичний день самознищення, чи почати якусь протидію? Поки відповісти на це питання, слід мати на увазі два факти, що загрози, яка чекає на людство, ми не всилі спинити негайно.

Це відноситься в першій мірі до дилеми приросту населення, яке буде виявляти ріст щонайменше 70 років по впровадженні обмеження народин. Другим фактом є те, що під теперішню пору ми не маємо технологічної рецепти на протидію ґрядучій загрозі людству. Цю загрозу можна тільки до деякої міри припинити такими засобами, як збалянсування уродин з смертю, зменшення розвитку індустрії при одночасному збільшенні її видайности, зліквідування або зменшення до мінімуму занечищення довкілля та впровадження стислої контролі над зуживанням сирівців та земних копалин. Крім цього промисел мусить почати конструювати та продукувати такі речі, як автомобілі, телевізори та приладдя щоденного вжитку, маючи на меті не тільки їх зовнішню форму, але й економію вжитку, довготривалість та легку і дешеву направу.

Велика частина капіталу повинна бути спрямована на інвестиції в ділянці харчового промислу та сільського господарства, а головно на кращу продукцію добрив (штучних угноєнь) та консервацію землі.

По виконанні цих протидій, приріст населення устабілізується, і на кожну особу припадатиме подвійна кількість харчових продуктів, що виелімінує раз назавжди голод та недоживвлення. Це підвищить пересічне тривання життя майбутньої людини до 70 років.

І хоч запас сирівців буде меншати, цей процес буде такий повільний, що дасть змогу технології пристосуватися до нових обставин.

Такий погляд висловив МІТ. І, хоч його прогнози багато людей вважають надто песимістичними та перебільшеними, проведені студії нашого найближчого майбутнього заслуговують на пильну увагу і недвозначно натякають на потребу зміни нашого доцьогочасного погляду на життя та філософію нашої цивілізації.

Омелян Пріцак

ІВАН ФРАНКО І ІДЕЯ ФКУ

(1)

Іван Франко (1856-1916) був не лише знаменитим поетом, письменником і вченим, але також публіцистом з Божої ласки. Мабуть, немає ніякого життьового питання майбутности українства, чи то в площині політичній чи культурній, яке б не увійшло в поле його зору і якому він не присвятив би серії своїх полум'яних статтей.

Свідок перших кроків переорганізованого в 1894 р. із просвітянського на Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, Франко зразу оцінив значення тієї події для росту українства, хоч заразом болів тим, що НТШ не мало досить фондів і можливости для пляномірного вирощування нової генерації вчених.

Ось що він написав як свій „Новорічний привіт" у 1897 р. (передруковано у першій частині збірки „Молода Україна", Львів, 1910, стор. 132-133):

„З усього, що тепер робиться в Галичині, крім праці над усвідомленням і політичним згуртуванням мас народних, н а й в а ртніші по мойому ті початки систематичної праці наукової, яку зорганізував при Науковім Т-ві ім. Шевченка проф. М. Грушевський і яка вже тепер здобува і Товариству і цілому нашому н а р одові признання — звісно, не дома, не серед широго загалу русинів, а поза границями нашого краю, там, де люди займаються науковою працею і її цінять. Я чув із уст проф. Яґіча (славіст Віденського університету) слов гарячого признання для тої хоч і як покищо скромно праці, і слова здивовання, як це товариство ухитряється при таких мізерних фондах продукувати так багато. А з уст одного польського вченого я чув заяву, що те, що тепер робить Товариство ім Шевченка, це перший примір такої дружньої праці не тільки в історії галицько-руського, але загалом у історії українсько-руського духовного життя. І справді, одиноку паралелю можна припукати в короткій та плідній праці Юго-Западного відділу Географічного товариства в Києві 1873-76 років. Прикро це сказати, та що ж коли правда: від декого з освічених галицьких русинів я чув такі думки: „Все те, що робиться в Т-ві ім. Шевченка, для нас люксус, робиться властиво pro foro externo, не випливає з наших домашніх потреб і в грунті речі для нас зовсім байдуже і непожиточне. Бо навіть із того, що нині будуть хвалити наші наукові видання, для нас властиво ніякого реального пожитку не буде". І це говорили люди, котрі страшенно обурювалися, коли я назвав їх арґументи арґументами анальфабетів!

„Я не буду доказувати, який невірний, поверховний цей суд. Скажу тільки одно: наша підростаюча молодіж сяк чи так буде мусіла розжувати ті наукові видання. Те, що нині для старших поколінь мертвий капітал для молодших стане духовою стравою, ляже в основу нової, ширшої, національної і гуманної освіти. Тільки цією дорогою, переваривши ті наукові здобутки, ми можемо вийти з епохи дилетанства і безплідного політиканства і ввійти в епоху дозрілости та практичної політики. А що й повага та пошана у посторонніх не така пуста річ, як це говорять наші мудреці, це не потребує доказу: брак такої пошани і поваги лежав і досі лежить колодою під ногами кожного русина, котрий попробує в якім-будь огляді виткнути ніс поза тісні межі свого рідного сміття".

Іван Франко був постійним і вибачливим обсерватором не тільки українського життя. Він уважно стежив за тим, що робилося як у наших ближчих, так і дальших сусідів, як теж і в основних центрах культурного світу.

Семінар в Ляйпціґу

Вістка про постання Семінару румунських студій при Ляйпціґському університеті з 1895 р., надрукована у фаховому журналі візантологічних дослідів, зразу викликала у Франка рефлексії і юрівняння з українською ситуацією.

Рік 1859, коли Туреччина під натиском Франції і Росії погодилася, щоб князівства Молдавія і Волощина об'єдналися під назвою князівства Румунії — був початком самостійної історії румунського народу. В ж е два роки пізніше, у 1861 р., нова — покищо васальна — держава дістала визнання, і почалася к о н с о л ідаційна праця всередині і зовні. У 1878 р. Берлінський договір визнав самостійність румунської держави, що у 1881 р. стала королівством.

Перший князь об'єднитель Румунії, Олександер І Кузя (1859 - 1866) звернув спеціяльну увагу на підвищення рівня культури своєї держави і зближення її до Европи. Обидві столиці колишніх князівств — Ясси (столиця Молдавії) і Букарешт (столиця Волощини, а тепер усієї Румунії) дістали університети, перша в 1860 р., а друга у 1864 р. Два роки пізніше, у 1866 р. засновано Румунське Академічне Товариство в Букарешті, яке у 1879 р. перетворено на Румунську Академію Наук.

Але, не зважаючи на ті успіхи, виявилося неможливим створити в країні без традицій европейської науки висококваліфікованих кадрів учених. Очевидно, не бракувало ні в Яссах ,ні в Букарешті знавців румунської традиційної вчености. Але їх характер був більш утилітарно - просвітянський, як науковий.

Що можна було зробити в такому випадку? Підвищити національну науку до рівня західньо-европейської науки можна було тільки тоді, як правдива наука займеться румунськими дисциплінами. Але цього в Румунії, і то з одного дня на другий, не можна було зробити. Треба було мати спеціялістів, які з одного боку володіли б методом, а з другого — знали б румунські традиції, і крім того необхідними були відповідні варстати праці, тобто спеціяльно вивінувані бібліотеки. Створення одного й другого вимагало грошей і часу. Але при тому всьому теж — дуже второпно проведеної економії і одного і другого.

На щастя для румунів, їхні політично-культурні діячі зрозуміли, в чому справа. Вони не обдурювали себе своїм самобутнім ґенієм, а мали відвагу п о д и витися правді в очі і поробити цілком тверезі висновки.

Основні національні дисципліни — мова, література і історія, так само як і природничі і технічні дисципліни, вимагають перфектного володіння теорією даних наук, знання джерел та опанування метод праці.

Як теорія ,так і методи наукового досліду виробилися протягом XVII–XIX ст. в Західній Европі, головно в Німеччині. Там були створені також спеціяльні наукові бібліотеки, н а у ково-дослідчі семінари, наукові видавництва — словом: варстати праці.

(Закінчення буде.)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Посвячення новозакупленої церкви св. Покрови у Філядельфії

Тому два роки українська православна парафія св. Покрови у Філядельфії, тоді при 2225 Н. Мешер вулиці відзначувала своє 20-річчя існування. 20-літнє існування парафії доказало її життєздатність, в якій об'єдналися давноприбулі і новоприбулі православні українці та їхні діти, які під проводом настоятеля о. протоієрея Михаїла Борисенка, в співпраці з Парафіяльною Радою, яку очолив Тома Бурка та довголітнім старостою Іваном Мельником придбали 110.000 долярів готівки і купили площу під будову нової церкви, обраховуючи вартість нового храму на 350.000. Силу та охоту до будови нової кращої церкви ніж на Мешер вулиці додавала активність українського православного життя навколо парафії, а зокрема Школа Українознавства й релігії при парафії, яка підтверджувала, що майбутність парафії св. Покрови запевнена.

До будови нової церкви не дійшло, бо знайшлася можливість купівлі вже збудованої церкви. Під проводом о. настоятеля, голови Параф. Ради і цього самого старости, які підготовляли будову, з підтримкою і згодою парафіян куплено церкву. За суму 162.000 дол. придбано величаву і просторy церкву з прекрасними вікнами з мозаїкою, з двома великими залями і 12 меншими — відповідними для Школи Українознавства і дитячого садка кімнатами, в кращій частині міста Філядельфії при 12-ій вулиці і Оклей Евеню між зеленню, за половину тієї ціни, що коштувала б будова нової церкви. Поставлено престіл та іконостас аж до влаштування нового мистецького іконостасу. Перші праці виконав Володимир Біляїв з групою парафіян-добровільців.

4-го червня 1972 відбулося архієрейське посвячення новозакупленої церкви св. Покрови у Філядельфії. Над входом до церкви повівали американський та український прапори з написом „Вітай, Владико!" та з портретом Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, Архимандрита Київського і Філядельфійського, Єпископа Переяславського Високопреосвященнішого Мстислава Скрипника. З парафіяльного дому вирушила процесія з хоругвами, очолена Митрополитом Мстиславом, а найменші дівчатка зі своїх кошиків сипали рожі на хідник, яким проходив Високопреосвященніший Митрополит. При вході до Церкви вітав Владику голова Парафіяльної Ради Тома Бурка з хлібом та сіллю і настоятель парафії протоієрей о. Михайло Борисенко. Опісля співав парафіяльний хор св. Покрови під диригентурою Віри Левицької, а Владика Мстислав відправив Архиєрейську Службу Божу, під час якої посвятив новозакуплену церкву.

Митрополит виніс признання о. настоятелеві, Парафіяльній Раді і всіх вірних, які закупили церкву, яка ще сильніше об'єднає всіх парафіян.

Відтак всі перейшли церковної залі, де відбувся многолюдний бенкет. При столі зайняли місця: Митрополит Мстислав, настоятель новоосвяченої церкви, о. М. Борисенко, настоятель місцевої митрополичої катедри, о. мітрат Ст. Біляк, голова Консисторії о. А. Селепина, о. Мицик, паніматки, голова Параф. Ради Т. Бурка та ін. Тостмайстер поет В. Біляїв, представив приявних при почесному столі, а теж представників організацій, м. ін. гол. радного УНСоюзу Ст. Гавриша, представника кол. вояцтва пор. Матвія Суржка, від українського жіноцтва проф. Наталю Пазуняк, від молоді та багатьох інших. Настоятель цієї парафії о. М. Борисенко, який подякував Митрополитові Мстиславові за архиєрейське освячення церкви, а опісля склавши подяку всім гостям і представникам організацій, підкреслив значення релігії і церкви в житті людини, родини й народу і співпрацю з Парафіяльним Урядом, завдяки чому вдалося придбати цей храм. Відтак промовляли: голова ГУ УПСестрицтва у ЗСА Селепина, від місцевого УПСестрицтва М. Євсевська, а від Школи Українознавства О. Піддубна, підкреслюючи велику вагу разом з церквою придбаних приміщень, які уможливлюють успішне навчання українознавства і релігії при парафії св. Покрови. Від філядельфійського Відділу ОДВУ промовляв ред. М. Вайда. Від СФУЖО і СУА склала привіт проф. д-р Наталя Пазуняк в дусі повної підтримки для УПЦеркви.

Між привітами відбулися мистецькі виступи Школи Українознавства при парафії, а теж виступ хору „Червоні Маки". Важливим теж був привіт від молоді, ОДУМ, який склав голова інж. Віктор Корсун. Доказом живучости і активности ОДУМ у Філядельфії (при парафії св. Покрови) були успішні мистецькі виступи попереднього вечора на сцені в Бенджемін Френклін гайскул у присутності Митрополита Мстислава. Промовляв ще д-р М. Ценко. Наприкінці промовив Владика Митрополит Мстислав, якого присутні привітали постанням з місць і довготривалими оплесками.

Владика Мстислав, згадавши 30-літнє минуле УПЦ, говорив про важливість розбудови Бавнд Бруку.

З нагоди посвячення церкви св. Покрови у Філядельфії Митрополит дав на спомин о. настоятелеві М. Борисенкові дарунок і поблагословив його до дальшої праці.

Тостмайстер Володимир Біляїв прочитав ряд письмових привітів, між іншим і від Управи Т-ва Прихильників УНР, якої він є секретарем. Вичислив жертводавців на церкву св. Покрови, а теж жертводавців на розбудову Православного Центру в Бавнд Бруку. Настоятель парафії св. Покрови о. М. Борисенко роздав грамоти всім тим, які жертвували суму понад 100 долярів і завізвав вірних до дальшої жертвенности.

Бенкет закінчено молитвою „Достойно єсть" і співом національного гимну.

Микола Вайда

Вшанування сеньйорів Товариства Прихильників УНР у Філядельфії

У Філядельфії 27-го грудня 1971 р. Президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький зустрінувся з громадянством, а 26-го березня 1972 р. Т-во Прихильників УНР у Філядельфії вшанувало і відзначило чергових дев'ятьох своїх членів-сеньйорів, які досягнули 70-75 або 80 років життя. В обох випадках, — як на зустрічі з Президентом УНР, у залі УСО „Тризуб", у присутності 128-ох осіб різних поглядів, представників різних організацій, а зокрема з безпартійних кіл, які Президентові УНР в екзилі ставили питання, дістали вичерпні відповіді й ствердили необхідну потребу існування і розбудови та зміцнення ДЦ УНР та УНРади. На відбутому вшануванні і відзначенні сеньйорів Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії стверджено цей самий факт.

1971-го року вшановано чотирьох 70-75 і 80-літніх сеньйорів нашого Т-ва: д-ра М. Рибака, інж. М. Каплистого, інж. С. Чалишева і пор. М. Суржка, а цього року, 26-го березня, відзначено дев'ятьох: пані М. Вовк-Урбан, інсп. М. Алексевича, А. Богдана, інж. Г. Гордієнка, інж. І. Журжу, Ф. Корсуна, учителя Г. Лучанка, В. Нестора і дир. І. Поритка. Були це галичани і наддніпрянці, кол. побратими у війську, а сьогодні віддані члени Т-ва Прихильників УНР. Разом зі своїми дружинами засіли вони до почесного столу. Посередині настоятель парафії св. Покрови, о. Борисенко, побіч з головою Товариств Прихильників УНР в ЗСА, інж. І. Шабельським. Святочне прийняття відбулося у великій залі недавнозакупленої церкви при Північ 12-ій і Оак Лайн Евню.

Святочне прийняття у пошану сеньйорів почалося о 2-ій годині. Попередила його Служба Божа, з вдячним Молебнем і Многоліттвієм. Відправляв отець настоятель М. Борисенко, який згадав ювілятів. Співав мішаний хор парафії під управою Віри Левицької.

Ювілейне прийняття відкрив голова місцевого Т-ва Прихильників УНР, інж. П. Лимаренко, привітавши настоятеля парафії св. Покрови о. М. Борисенка, голову ГУ Товариств Прихильників УНР в ЗСА інж. І. Шабельського, присутнього маестра В. Авраменка, представив кожного ювілята окремо і передав дальше ведення програми тостмайстрові, поетові В. Біляївому, який склав привіт від ВО УНР.

Про кожного ювілята члени Т-ва прочитали їхній життєпис, при чому кожному вручено почесну грамоту. Першу вшановано 70-літню медсестру Армії УНР Марію Вовк-Урбан, на жаль неприсутню з причини хвороби. Про неї сказала медсестра, дружина покійного генерала М. Омелюсіка, Тамара Омелюсік.

Після азбучного порядку, далі вшановано проф. Миколу Алексевича. Ювілят розказав про своє минуле.

Третім вшановано 75-літнього Андрія Богдана. Про нього читав Ф. Корсун.

У міжчасі Марія Євсевська склала привіт від Сестрицтва при парафії св. Покрови, яке зайнялося приготуванням прийняття. В імені Сестрицтва передала Ювілятам торт у формі відкритої книги з написом: 70 літ. Многі літа!

Четвертим вшановано інж. Гаврила Гордієнка, про нього говорив поет В. Біляїв, підкреслюючи його заслуги як інженера агронома-ботаніка, вченого, педагога, журналіста і громадського діяча.

Про найстаршого ювілята інж. Іллю Журжу розказав інж. П. Лимаренко.

Життєпис ювілята Федора Корсуна прочитав письменник Зосим Дончук.

Про 80-літнього поручника і кол. учителя у Галичині Григора Лучанка сказав слово ред. Микола Вайда.

Наприкінці вшановано дир. Івана Поритка. Про нього розказав інж. П. Лимаренко, голова Т-ва.

Між приявними на залі були заслужені громадяни: інж. М. Бондаренко з дружиною, Іван Піддубний з дружиною, автор великої книги споминів „Слідами життя", яка появилася 1969 р., співавтор „Порадника ОДУМівця", голова Методичної Комісії Головної Виховної Ради ОДУМ, інж. С. Євсевський з дружиною, представник новоульмівського тижневика „Українські Вісті" на Філядельфію, члени ОДУМ'у і члени парафіяльної Ради св. Покрови, від Відділу ОДВУ у Філядельфії був приявний секретар Микола Ящук. Наприкінці склав привіт голова Об'єднання Товариств Прихильників УНР у Ню Йорку інж. І. Шабельський, який підкреслив широку діяльність Т-ва Прихильників УНР у Філядельфії та велику, чи не найкращу підтримку цього Т-ва для ДЦ УНР та УНРади. Філядельфійське Т-во Прихильників УНР з молодшими членами у проводі є запорукою не тільки дальшого існування, але й розбудови ДЦ УНР в екзилі та УНРади.

Голова Парафіяльної Ради церкви св. Покрови Тома Бурко, вітаючи ювілятів підкреслив, що Парафіяльна Рада радо уділить окреме стале приміщення для сходин Т-ва Прихильників УНР з бажанням створити у прицерковних приміщеннях новий український центр у Філядельфії.

В програмі вшанування ювілятів співав жіночий вокальний ансамбль „Червоні маки". Дириґент Антоніна Лисенко, фортепіяновий супровід — Ліля Мельник. Маестро В. Авраменко висвітлив звуковий фільм про Військовий Історичний Музей ім. ген. М. Садовського.

Вкінці тостмайстер В. Біляїв підкреслив велике значення імпрези вшанування сеньйорів нашого Т-ва, що вже дало приклад іншим братнім Т-вам Прихильників УНР в ЗСА вшановувати своїх сеньйорів. Голова Т-ва інж. П. Лимаренко подякував всім за участь і просив далі проявляти свою прихильність та підтримку для ДЦ УНР та УНРади. Отець М. Борисенко, настоятель парафії св. Покрови відмовив молитву, а приявні відспівали український національний гимн.

Микола Вайда,
прес. референт

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ІВАНА МАРТЮКА

(У сороковий день смерти)

Давно те ділялось, бо ще десь 1909 чи 1910 року, коли я перший раз пішов з батьком на відпустовий празник св. Миколая до Скали над Збручем. Тоді я перший раз в житті побачив „колію", поверхові доми та величезні мури старого замку. На призамковій площі наші хлопці робили вправи в червоних лентах з топірцями під ритм пісні „Не миритись нині браття, а боротись нині нам, бо шаліє кат завзятий, смерть голосить русинам". Тато мені пояснив, що то січовики, таке товариство, що має гасити пожежі та навертати хлопців від піяцтва та бійок. Тато показав мені на роздоріжжі між церквою, а замковими мурами пам'ятник графа Ґолуховського і сказав, що той граф то найбільший ворог нашого народу, бо він навіть у Відні казав, що з нами — русинами не треба числитись, бо то „бидло".

— А що таке „бидло" — я запитався?

— То понашому худоба, тварина, — пояснив мені тато.

Того самого року той самий парубійко, який командував січовиками, прийшов був до нашої читальні „Просвіта" та заохочував людей заложити „Січ" в нашому селі. Тоді я довідався, що він є організатором „Січей" і називається Іван Мартюк.

Руханкові товариства „Січи", „Соколи", читальні „Просвіта", „Рідна Школа" робили колись велику роботу. Вони освідомлювали людей у всяких виборчих акціях, у боротьбі з піянством, що тоді не переминалось по наших селах, вони підносили гідність людини, головно в її національній приналежності. Кілька років пізніше багато з тих молодців, що робили „січові вправи", заміняли топірці на кріс і в рядах УСС співали: „Ми поляжем, щоб славу, і волю, і честь рідний краю здобути тобі"...

Пізним літом 1919 року частини 9-ої Бригади переходили за Збруч у Гусятині. Ми — стрільці перемучені відпочивали на площі коло церкви. Коло нас стояли гармати гарматнього полку під командою Біркенава, а його ад'ютантом був тоді пок. Іван Мартюк. Дороги та переправи через Збруч були затарасовані військовими обозами та втікачами. На наших очах, на західній стороні Збруча займали бойові становища польські гармати. Нагло розніється крик команди й ад'юдант полковника сам наводить гармату. За першим стрілом граната паде в намічену ціль і сполошені коні з порваною упряжжю погнали по полях. Ще два стріли і польські гармати затихли.

Пригадуються та відживають у пам'яті, як живі, здобуття Жмиренки, Калинівки, Будилива, бій за Голендри, Козятин, 31-го серпня ввійшли до столиці — Києва. У відвороті з Києва важкі бої під Сквирою та Трояновом. Далі бої з Денікіном під Скибижем — Оратовим, під Романовими хуторами і Канталиною.

А потім тиф десяткував нашу армію. Я був на похороні, де старшина армії хоронив свого брата також старшину гарматчика в селі Стратіївці коло Ольгополя. У тому селі кватирували рештки гарматнього полку, з котрого створили 2-ий гарматний дивізіон, що ввійшов до нашої Бриґади, до якої належав наш 4-ий піхотний полк. Командантом 2-го дивізіону був сотник В. Бабій, а його адютантом пок. Іван Мартюк.

Ми всі були ще тоді молоді. Хоч втомлені, хоч голодні, хоч доводилося терпіти дошкульний брак соли, та настрій був у нас завжди бадьорий.

„Ой не тішся, ляше, що по Збруч то ваше"...

До знищеної війною батьківщини повертаються її сини з таборів полонених, з тюрем і з заграниці, рештки тих, що боролись і встоятись не мали сили. Хоч переможені, але не стратили великої ідеї. Бо то бувші старшини, стрільці — вони стали в проводі і кинули клич: — Через економічну — до політичної незалежности! Знищений край вкривається мережею споживчих, молочарських, кредитових, продукційних кооператив, постають Повітові Союзи Кооператив, а їх завершенням Ревізійний Союз Українських Кооператив на таких центральних підвалинах як Центросоюз, Маслосоюз та Народна Торговля.

Я як справник сільської кооперативи (а було десь 1922 року) приїхав по товар для кооперативи до Повітового Союзу Кооператив у Копичинцях. Кого ж я побачив? У витертім, сірім військового кольору убрані сидить за столом той самий Іван Мартюк, якого я останній раз бачив у селі Стратіївці на похороні гарматчика-старшини. Та говорити тоді про минуле не було часу. Ми мали понад наші сили багато кооперативних справ та клопотів.

Сільські кооператори та весь загал людей не лише поважали покійного Івана Мартюка, всі ми його любили. Нераз важко було до нього доступити, бо кожний з нас бажав, щоб до його кооперативи на збори чи на яку нараду приїхав ніхто інший лише пок. Мартюк. Чи то якої поради, чи зробити яке важливе рішення без голосу пок. Мартюка трудно було обійтись.

Пок. І. Мартюк — дитина села. На ньому він зріс і працював від наймолодших років. Він знав душу селян, знав його болі та потреби. По селах творились кооперативи, кружки „Сільського Господаря", машиново-рільничі секції, гуртки асекурації тварин, та інші. Всі вони починались з малих кооперативних паїв, працювали, зростали в силу і стали матеріяльною підпорою наших освітно-культурних установ, як „Просвіта" та „Рідна Школа".

Під кінець 1930 року Покійний переходить з ПСК в Копичинцях до Центросоюзу у Львові як член Дирекції та референт збуту сільсько-господарських продуктів, головно збуту яєць та дробу, що становили тоді основну грошеву базу села. Він скоро стає заступником предсідника Державної Ради Експортів. Польща тоді знаходилася у великій потребі заграничної твердої валюти, тому їй залежало на збуті сільсько-господарських продуктів, навіть як цей збут йшов через українську кооперацію. Покійний постійно був у роз'їздах по европейських торговельних центрах. Йому вдалося дуже скоро здобути відборців на сільсько-господарські продукти в Німеччині, Швайцарії, Франції, Еспанії, Італії та Англії. Об'їздив Покійний усі Повітові Союзи Кооператив і бував часто в Чорткові, де я працював довгі роки. Розповідав про успіхи й невдачі, радив, організував, повчав та ділився з нами плянами кооперативної роботи, яку він розплянував на далеке будуче. Тішився успіхами та тим, що наша кооперація набиралась щораз то більшого значення. Подивляв усіх наших ідейних кооператорів, які дуже часто без винагороди працювали з посвятою та завзяттям.

Та не судилось нам усім і Покійному здійснити наші мрії та пляни. Зі сходу прийшла нова з черги орда і знищила всі наші надбання. Ідейних працівників кооперації запроторено в Сибір, знищено по тюрмах, а частина їх вийшла на скитальщину. Покійному не довелось виїхати поза залізну куртину. Він з родиною залишився під Польщею, а там зустрів старих знайомих, що працювали з ним в Союзі Експортів, вони допомогли йому влаштуватись та боронили перед переслідуванням.

Відвідуючи свою родину в ЗСА та в Канаді 1963 року, згадував Покійний тут між нами про нашу муравлину роботу в кооперації. Вірив у невмирущість нашого народу та подивляв його завзятість та витривалість. Покійний написав спогади про роботу української кооперації під Польщею від її перших початків аж до її розвалу по другій світовій війні десь до початку 1945 року. Ці спогади появляться незабаром друком. Вони пригадують невеличкому вже гронові українських кооператорів, що ще залишились у живих тут на еміґрації, а молодим нашим наступникам розкажуть про ту витривалу, невсипущу роботу кооператорів, що як би воно не було, але у Польщі, при її поліційському режимі творили своєрідну кооперативну державу у державі.

Антін Слободян, кооператор

Успіхи „Каравани" в Торонті

Христя Ребрик

Від кількох тижнів преса, радіо і телевізія регулярно проголошують чергову „Каравану", яка в минулих роках втішалася незвичайною популярністю серед мешканців провінційної столиці Онтаріо — Торонта й околиці. У цьому році „Каравана", яку в минулих роках преса проголосила одноголосно найкольоритнішою культурною імпрезою, зросла до 44 павільйонів. У цих павільйонах, якіноситимуть назви різних столичних і важливих міст різних країн на різних континентах, поодинокі національні групи Торонта зарепрезентують свої національні культурні надбання. Українську національну групу Торонта, як і в попередніх роках, репрезентуватиме в своєму будинку при вул. Коледж, ч. 297 — Філія Українського Національного Об'єднання Торонто місто враз з Братніми Організаціями. Павільйон з виставки української народної культури і українським кулінарним показом, під назвою столиці України „Київ", буде розміщений у залях і кімнатах будинку УНО. Також танцювальні та хорові ансамблі УНО, „Боян" і МУНО „Калина" під керівництвом Семена Джугана, Зенка Лавришина і Парані Гарасимчук, розважатимуть публіку показами українського народного танцювального та хорового мистецтва кожного вечора від 6-ої до 11-ої, а в суботи і неділі від 1-ої по обіді до 11-ої вечора. У минулому році понад 26 тисяч осіб відвідало павільйон „Київ". Зростаюча з кожним роком популярність нашого столичного павільйону, який завдяки добрій організації, дбайливо приготованим показом різних виявів української культури та цікавій програмі виступів танцювальних та вокальних ансамблів здобув собі признання відвідувачів „Каравани", дозволяє сподіватися, що більшої скількости відвідувачів. Господарем павільйону „Київ" буде Михайло Оріховський.

Крім цього репрезентацію української національної групи поширено в цьому році новим павільйоном „Одеса", який приміститься в будинку Інституту св. Володимира, 620 Спадайна Евеню. Організацію цього нового українського павільйону зайнялися молодь СУМК, студенти-резиденти Інституту, члени Відділу Союзу Українських Самостійників, пані з жіночих організацій „Тризуб" і СУК та члени дирекції Інституту. Господарем павільйону „Одеса" буде Володимир Титанич.

Цьогорічною кралею „Києва" вибрано 19-літню Христю Ребрик, абсольвентку учительських курсів, членку танцювального і хорового ансамблів МУНО „Калина", кількакратну виховницю-сестричку на літніх діточих таборах УНО на оселі „Сокіл" в Гакстоні, діяльну членку МУНО і, очевидно, членку УНСоюзу. Княрівнами обрано Катрусю Гарасимчук і Надю Лойовську. Христя Ребрик отримала в нагороду — квиток на безплатну подорож до Мехіко, уфундовану бюром подорожей „Астро Тревел Сервіс" при вул. Блюр Захід ч. 2198.

Даруся Майнер, студентка 13-ої кл. активна членка молодечої організації СУМК, таланoвита рецитаторка, членка хорового і танцювального ансамблів СУМК є кралею павільйону „Одеса".

Віримо, що велика українська громада міста Торонта й околиці численно відвідає обидва українські павільйони.

Літом у Суспільній Службі в Торонті

Суспільна Служба, при 2445 Блюр Захід в Торонті впровадить нову, дуже для старших громадян цікаву програму. Домівка, як і досі — відкрита від 9-ої рано до 9-ої веч. Крім згаданих занять, можна читати, вишивати, слухати музику, грати в шахи, карти й дискутувати за кавою.

Хоча багато людей виїжджає в літі з міста, старші громадяни часто залишаються. Тому, беручи це до уваги ми заплянували програму, в якій Ви можете взяти участь. Ми — українці дуже любимо вареники, тому кожного понеділка о 6 год. веч., зайдіть на Вечір Вареників до Суспільної Служби. Ціна — мінімальна — 1.00. У вівторок маємо день для пань і мужчин, котрі люблять або хочуть навчитися вишивати. Починаємо о 2.00 год. Рівночасно заохочуємо молодих, які хотіли б вишивати. Тут багато знайомих котрі дуже радо Вас навчать вишивати, обкидати, та робити мережку. В середу в нас розвагова програма. Різноманітні теми — о 2 год. висвітлюємо фільми: балети, фільми про Европу, Канаду, природознавчі, політичні, та історичні фільми. Після деяких фільмів часто бувають дискусії. Увечері в середу, о 7:00 год. відбуваються імпрези. Кожного тижня є інша програма. У четвер ідемо в природу! Збираємося в СС-бі о 11 год рано, з перекускою на обід, та йдемо на коротку, цікаву прогулянку.

В останній день тижня, у п'ятницю, о 2 год. відбувається дискусія.

Програма на цілий тиждень багата і різноманітна.

За дальшими інформаціями просимо телефонувати на: 763-4982 або 763-6641.

[illegible]

Вийшло літнє число англомовного „Українського Квартальника"

Ню Йорк. — Найновіше, літнє число англомовного журналу УККА „Український Квартальник" за редакцією д-ра Володимира Душника вийшло з друку й розсилається передплатникам та членам Конґресу, бібліотекам і деяким закордонним представництвам. Передова в ц. ч. присвячена боротьбі за свободу в СССР та намаганням Москви приспати політичну чуйність Заходу; скритиковано також поставу деяких діячів Конґресу, які домагалися ліквідації радіостанцій „Свобода" і „Вільна Европа". Після „Останнього слова" Валентина Мороза з 1970 р., опубліковано статтю президента УККА проф. д-ра Лева Добрянського „Чи знаєте про Поневолені Нації?", статтю Леррі ЛаПіка „Тарас Шевченко, співець України", проф. Дж. Огдена з А. Йова коледжу під наг. „Російський імперіялізм причиною перманентної війни". В кінці розділу статтей поміщена „Визвольна політика" Пекіну" пера панни Едіт Керміт Розвелт, в якій згадано про політику комуністичного Китаю на підбурення різних народів, у тому й України, проти Москви та інформаційну вістку Оксани Ашер про померлу ірляндську поетку П. Колум і її зацікавлення українською поезією. У розділі „Огляд книжок" обговорено 9 нових англомовних видань. Біля 15 заключних сторінок „Українського Квартальника" присвячені дбайливо вибраній „Хроніці сучасних подій", що охоплює українське життя в Америці й ін. країнах Вільного Світу, а також Україну.

Почав виходити англомовний бюлетень „Факти про Білорусь"

Ню Йорк. — За спонсорством Білорусько-Американської Організації Молоді, у Ню Йорку з травня місяця 1972 р. почав виходити 8-мисторінковий англомовний бюлетень під наг. „Факти про Білорусь", за редакцією радіожурналіста і відомого білоруського громадсько-культурного діяча середнього покоління в Америці д-ра Яна Запрудника. У першому числі, що в продажу коштує 50 центів, надруковані статистичні дані про Білорусь, БССР, кількість білорусів у БССР і у всьому СССР; вістка, що столиця Білорусі Менськ має вже понад 1 мільйон жителів; розташування сільського й міського населення в Білорусі за наших часів. У наступних коротких, з потрібними статистичними даними і фактами, вістках подані відомості про шкільництво в Білоруській ССР і його проблеми, намагання русифікувати білоруський народ, факти виступів совєтської преси в Білорусі проти дій Білорусько-Американської Організації Молоді та ін. Деякі матеріяли присвячені релігійним справам, „Білоруській совєтській Енциклопедії" й ін.

Сенатська комісія пропонує заборонити продаж деяких родів пістолів

Вашингтон. — Сенатська правнича комісія вирішила 12 голосами проти двох подати на розгляд Конґресу законопроєкт про заборону продажу деяких родів малої зброї, тобто пістолів т.зв. обрізів, з короткими цівками, таких, як 0.22-міліметрова пістоля, що з неї був убитий сенатор Роберт Кеннеді, чи 0.38-міліметрова пістоля, з якої атентатник стріляв на губернатора Воллеса. Законопроєкт не стосується тієї зброї, яка вже находиться в руках громадян ЗСА, а тільки можливости дальшого її набування і поширювання. Водночас із цим сенатська правнича комісія проводить дальші переслухання над різними пропозиціями в справі контролі над продажем зброї. Якщо законопроєкт буде схвалений Сенатом, то буде заборонене продукування й імпорт деяких родів зброї, що їх досі можна було купувати по дуже низькій ціні і що вживали для стріляння у ЗСА. Цього роду зброю могтимуть набувати тільки службовці, які виконують поліційну службу, і військовики. Деколи вони будуть дозволені для спортового стріляння. Департамент скарбниці оцінює, що минулого року у ЗСА випродуковано один мільйон коротко-цівкових револьверів. Сенатор Едвард Кеннеді пропонував, щоб встановити реєстрацію всієї вогнепальної зброї і видавання дозволів на користування нею, але його пропозицію комісія відкинула.

У В'ЄТНАМІ ЗАЛИШАТЬСЯ під кінець цього місяця 49.000 американських військовиків. Президент Ніксон проголосить новий плян відкликування військ, при чому — мабуть — зачнеться відкликання в швидкому часі дальших 19.000.

ЛІТОПИС ОДУМ-у

ЗВЕРНЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Сьогодні, в Україні, боротьба молодого покоління за українську державу, для глядачів, це ніщо інше, як прогиріччя. Їх судять, висилають в льодові обійми проклятого Сибіру, їх вбивають — але вони не здаються! Це виклик отого молодого покоління, яке без патріотичного галасу щиро відчуває й до безтями розуміє, що збудувати державу, свою, самостійну, дуже тяжко. Що будувати й боротися — це факт поваги до самих себе, до нації, яка їх породила, яка сьогодні збудилася до нового життя.

Це виклик Симоненків, Дзюбів, Чорноволів, Світличних, Караванських, Морозів і мільйонів інших невідомих імен, в душах яких горить огонь славних днів української державности.

Це виклик до нас! Ми є молодеча організація, творці якої, або їхні батьки були фактичними жертвами отого московсько-комуністичного варваризму. Хоч більшість з нас вже роджена тут у вільному світі, але обов'язок наш до країни наших батьків не зменшується — навпаки безмежно збільшується.

Дорогі Друзі! Беріть активну участь у демонстраціях з іншими українськими організаціями, протестуйте індивідуально, пишучи й підписуючи петиції до Об'єднаних Націй. Пам'ятайте, що нам тут багато легше жити і тому ми зобов'язані зробити більше. Не забувайте, що дія наших братів і сестер в Україні звернула на себе увагу всього світу. Звертайте увагу політикам вільного світу на те, що український народ перший став віч-на-віч боротися проти комунізму й загарбництва московського імперії. Будьмо горді за них!

Центральний Комітет Об'єднання Демократичної Української Молоді звертається до всіх одумівців, де б вони не перебували, розповсюджувати правду про той жах, який лютує тепер в Україні. Беріть, дорогі друзі, приклад з отих одержимих духом: їхня дія там, а наша праця тут в ім'я однієї великої ідеї стануть нерозривним монолітом і допоможуть прискорити той пророчий момент за словами нашого безсмертного генія Тараса Григоровича Шевченка:

. . . І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі!

1972 р. *ЦК ОДУМ-у*

Головна Виховна Рада Юного ОДУМ-у в ЗСА

21-го травня 1972 р. відбулося засідання Таборової Комісії, яка існує при Головній Виховній Раді Юного ОДУМ-у. Метою засідання було переглянути висліди відбутих таборів і поробити остаточні пляни переведення цьогорічних таборів.

На основі практичного досвіду з переведення таборів рішено зробити деякі доповнення чи зміни в ділянках обов'язків команданта й команди табору, обов'язків бунчужного та виховників виховно-відпочинкового табору, програм зайнять в таборі.

Рішено відбути 18 червня ц.р. семінар для командантів одумівських виховно-відпочинкових таборів.

На попередніх засіданнях Таборової Комісії ГВРади ОДУМ-у було запропоновано й затверджено референтом юнацтва ЦК ОДУМ-у І. Павленком наступні дати й місця відбуття одумівських таборів:

1. 24 червня до 1-го липня 1972 р.: Шостий курс - табір виховників Юного ОДУМ-у, — Оселя „Київ" біля Торонто, Канада.
2. 2-го липня до 20-го серпня 1972 р.: відпочинково-виховний табір Юного ОДУМ-у, оселя ОДУМ-у Київ", Аккорд, Ню Йорк, ЗСА.
3. 20-го серпня до 3-го вересня 1972 р.: Курс Українознавства, оселя ОДУМ-у „Київ", Аккорд, Н.Й., ЗСА.
4. 29-го липня до 12-го серпня 1972 р.: відпочинково-виховний табір Юного ОДУМ-у, Сіблей Стейт Парк, Міннесота, ЗСА.

Київський вечір ТОП-у в Чикаґо

22 квітня 72 року в залі катедри святого Володимира в Чикаґо Товариство Одумівських Приятелів, жіночий відділ, влаштувало „Київський вечір". Вечір Київщини відкрила вступним словом про Київ та Київщину і визначних осіб київщини Марія Коновал, організаційний референт ТОП-у.

Мистецька частина, якою керувала Валентина Сідельник, розпочалася виступом дівчат роя Юного ОДУМ-у „Червоні маки", виховницею якого є Лана Тарасенко. Вони проспівали „Київський вальс" та „Ой, у полі криниченька" та виконали танець „Гопак".

Гуморист Олекса Шпилька, автор книжки гуморесок „Сміх і горе", якого гуморески появлялися на сторінках „Українських вістей" в Новім Ульмі та в „Українськім житті" спеціяльно для цього вечора, на прохання жінок ТОП-у, написав гумореску „Столичникй", яку прочитав Віктор Войтихів.

Оля Урденко і Світлана Тарасенко виконали народну пісню „А в полі береза". Танцювальна група ОДУМ-у, якою керує Іван Іващенко, виконала танець „Лісоруби", в якім показано танець мавок та лісорубів. Їм до танцю акомпаньював Олексій Пошиваник на акордеоні та Юрій Костин на гітарі.

На закінчення мистецької частини жіночий квартет: Дора Пошиваник, Марія Коновал Віра Будник і Євгенія Косогор в супроводі акордеона і гітари виконали дві пісні: „Києве мій", муз. Жуковського, сл. Вол. Сосюри та „Київські зорі", муз. Арженовського, сл. Ревви.

Після мистецької частини Розалія Бойко розповіла про жіночі та чоловічі народні строї Київщини та представила присутнім осіб зодягнених у них.

Жіноцтво ТОП-у для повної залі присутніх приготовило страви Київщини. Після вечері розпочалася забава молоді й старших. До танків грала новостворена оркестра „Трубадур" Олексія Пошиваника, в якій крім нього грає ще Юрій Костин (гітара) та Роман Скиба (бубон).

✓ 4 лютого 1972 р.. голова ЦК ОДУМ-у д-р Юрій Криволап відбув зустріч з головою Української Православної Ліги Данилом Тодом. В розмові Д. Тод виявив велике зацікавлення працею ОДУМ-у, особливо літніми таборами та курсами українознавства.

ЛІТОПИС ОДУМ-у
Рік XIII ЧЕРВЕНЬ, 1972 Ч. 1 (31)
Сторінка Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ)
Association of American Youth of Ukrainian Descent, Inc.
Редагує: Олексій Шевченко
Адреса: Annals of ODUM
505 Rolling Hills Rd. Somerville, N.J. 08876

З ЖИТТЯ ФІЛІЙ

Нова Управа ОДУМ-у в ЗСА, яка була вибрана на останньому З'їзді в листопаді 1971 р., взялася з новими силами й свіжою енергією до праці. Референтура юнацтва звертає спеціяльну увагу на відновлення філій і активности Юнацтва ОДУМ-у взагалі.

З приємністю треба підкреслити, що Філія в *Чикаґо*, де головою останньої каденції був В. Войтихів, залишається й далі в рядах найактивніших філій з її чудовим ансамблем (вокальним і струнним), яким керує Анатолій Луппо, та активною спортовою ланкою.

Філія в *Міннеаполіс* (голова Віктор Вовк) є також дуже активною. Ця Філія, вже протягом кількох років, щоліта влаштовує відпочинково-виховні табори для юних одумівців. Тут існує група бандуристів, якою керує Володимир Вовк. Недавно в місті Сент Полк створено окрему групу Юного ОДУМ-у. Треба відзначити активність виховниць Лілі Хоролець і Яри Татарко, які систематично, щосуботи, відбувають зайняття з юними одумівцями. Велику працю для ОДУМ-у в цій місцевості вкладають д-р А. Лисий і його дружина.

21-го листопада 1971 р. у *Філядельфії* відбулися Загальні Збори Філії, на яких вибрано новий склад Управи на чолі з Віктором Корсуном. Проводиться систематична праця з Юним ОДУМ-ом, референтом якого є Людмила Білоус. Дуже успішно працює й пописується своїми виступами чудова танцювальна група під керівництвом Зої Корсун. Філія також має дівочу дружину відбиванки, яка є членом місцевої Ліґи. В березні місяці цього року відбулися Загальні Збори Відділу ТОП-у. Головою нової Управи вибрано Миколу Малого.

Також помітне пожвавлення діяльности ОДУМ-у й по інших місцевостях.

27-го грудня 1971 р. в *Нюарку - Ірвінґтоні* відбулися Загальні Збори Філії, на яких вибрано Івана Череуту головою цієї Філії. Велику працю для активізації праці ОДУМ-у тут провадить заступник голови Головної Управи ОДУМ-у в ЗСА Антон Філімончук і його родина.

В *Рочестері, Ню Йорк*, головою Філії вибрано Євгена Ковалюка, а головою Відділу ТОП-у Павла Прокопенка.

Філія ОДУМ-у в *Трентоні* відновила свою активність Загальними Зборами, які відбулися 27-го лютого 1972 р. Головою Філії став колишній юний одумівець, а тепер студент коледжу Віктор Левченко. Тут працює танцювальний гурток, яким керує Іван Гуща. Ця Філія також має сильну хлоп'ячу дружину відбиванки. Головою місцевого Відділу ТОП-у є Іван Фат.

18-го березня ц.р. в *Сомерсет, Ню Джерзі*, член Головної Управи ОДУМ-у в ЗСА Володимир Григоренко скликав збори місцевих юних одумівців, на яких було створено два гуртки юнацтва: хлоп'ячий, що його провадить Андрій Швеченко, і дівочий, на чолі якого є Наталка Павленко. Головою Філії вибрано Пилипа Шепеля.

Ю.І.

Постанова Ради Митрополії УПЦ у ЗСА

У висліді постанов 7-го Собору УПЦ в ЗСА, Рада Митрополії на своєму засіданні 3 - 4 лютого 1972 року винесла наступну постанову, яка зобов'язує усіх настоятелів та парафіяльні уряди парафій УПЦ у ЗСА:

„Для здійснення заплянованих заходів, що мають на меті національне збереження нашої Церкви, Рада Митрополії вважає за необхідне дальшу розбудову мережі організованих рядів нашої молоді та її всебічне національне й релігійне виховання, останнє згідно з віронавчанням Вселенської Православної Церкви. У зв'язку з цим Рада доручає отцям настоятелям і парафіяльним управам сприяти й допомагати в організації і праці відділів Української Православної Ліґи в парафіях нашої Церкви, а також допомагати іншим молодечим організаціям, передусім ОДУМ, яке постійно виявляє свою відданість нашій Церкві, маючи у своєму складі переважаючу кількість членів православного віровизнання."

Церква св. Василія на оселі ОДУМ-у „Київ"

Час-від-часу в розмовах за українські оселі, в цім числі й „Одумівку", виникають різні питання, зв'язані з їх життям і розвитком. Ось кілька питань у зв'язку з церквою на Оселі ОДУМ-у „Київ".

Чому названо церкву ім'ям святого Василія?

Таке запитання ми чуємо від громадян, які цікавляться справою існування української православної церкви на Одумівці. Назва ця виникла дуже просто. Місце, де почала будуватися церква, посвячено в 1970 році, напередодні великої річниці 50-ліття відновлення Української Автокефальної Православної Церкви в нашому Золотоверхому Києві. Це відновлення, як знаємо, проходило під проводом одного з найбільших українських духових провідників світлої пам'яти Митрополита УАПЦ Василя Липківського. Існування, включно з самою назвою, нашої оселі Управа намагається зв'язувати, принаймні символічно, з Україною. Постать Митрополита Липківського це символ творчости й живучости Української Православної Церкви. Тому назва церкви на Одумівці якраз зв'язана з іменем великого страдника і творця УАПЦ — Митрополита Василя Липківського. Його постать буде служити українській молоді найкращим прикладом праці й жертвенности для свого українського народу.

Для кого церква?

Оселя ОДУМ-у „Київ" придбала для того, щоб українська молодь зорганізована в лавах ОДУМ-у могла переводити літні сезони у таборовій формі життя. Для тієї цілі Управа Оселі, власними силами, побудувала дерев'яні бараки, в яких молодь може спокійно, не зважаючи на погоду, проводити найкращі роки свого юнацтва. Звичайно житлового місця ще невистачає, бо наше громадянство не дуже щедре підтримати Одумівку матеріяльно, щоб і це діло скоріше довершити.

Не звертаючи уваги на все це, виникає пекуча потреба церковного приміщення, щоб молодь відчувала близькість української церкви близькість Бога. Всупереч скрутному фінасовому становищу Управа Оселі таки рішила розпочати будувати церкву, надіючись на добру волю й щедрість українського громадянства.

На цьому місці Управа Оселі ще раз складає подяку Консисторії УПЦ в ЗСА за щирий дар на будову церкви в сумі $500.00.

Мрією і бажанням Управи Оселі є розбудувати Одумівку так, щоб вона хоч на 80 відсотків задовольнила потреби молоді.

Отже Оселя є для молоді, тому і церква є для молоді, бо лише духова пожива допоможе нашій молоді затриматися сильними і відпорними на всі страхіття, які сьогодні чигають над нею.

О. Шевченко

Американський журнал про ОДУМ Міннесоти

На протязі кількох років Філія ОДУМ-у Міннесоти зробила великий поступ вперед. Кожного року вона влаштовує виховно - відпочинкові табори, які з року в рік притягають все більше молоді. Ансамбль бандуристів Філії, хоч і є наймолодшим ансамблем в одумівській родині, стає все популярнішим, активнішим та численішим.

Філія ОДУМ-у Міннеаполіс - Сен Пол, не зважаючи на свою участь у різних українських імпрезах з ансамблем бандуристів чи танцювальною групою, велику увагу звернула на популяризацію української музики і української культури в американському світі.

Американські газети двох міст вже не раз подавали ширші дописи та фото про працю й успіхи цієї активної Філії в їх місті.

Недавно газета „Міннеаполіс Трибюн" у своїм недільнім додатку, журналі „Пікчер" за 9 квітня 1972 року більше половину сторінок присвятила ансамблеві бандуристів ОДУМ-у Міннеаполісу.

Допис Гарлі Совенсона під назвою „Їхня музика — українська бандура" прикрашений багатьма фотографіями фотографа газети Річарда Олсеніюса. В дописі про ОДУМ і бандуристів розповідається про життєвий шлях керівника цієї мистецької одиниці 50-тирічного Володимира Вовка, який розпочав кобзарське діло ще вдома, в Україні, а почав продовжувати тут в ЗСА з своїми трьома дочками.

Коли Дарія і Анатолій Лисий заініціювали відновлення Філії ОДУМ-у і замовили та привезли бандури, знайшли зацікавлених на них грати, Володимир Вовк радо узявся за працю з ансамблем.

З гарної й прихильної статті американських кореспондентів, які відвідали керівника ансамблю, родину Лисих, пробу бандуристів, на якій зроблені фотографії, видно, що ОДУМ Міннесоти гідно репрезентує не лише одумівську молодь, а все українське громадянство.

Мистецтво української музики зрозуміле не лише українській публіці

ОДУМ у Міннесоті

24-го грудня 1971 р. американська газета „Сент Пол Діспеч", що виходить в Сент Пол, стейт Міннесота, ЗСА, подала поширений докладний опис свого кореспондента Джеймса Неґела про Філію ОДУМ-у в Сент Пол і Міннеаполісі.

Кореспондент газети інформує своїх читачів, що п'ятитисячну українську громаду в цих двох містах частинно репрезентує Філія ОДУМ-у.

Джеймс Неґел знайомить читачів газети з українською культурою, мистецтвом, побутом, що їх активно пропагують члени ОДУМ-у. Він знайомить читачів, до цього часу з майже невідомим їм іструментом бандурою, українськими танцями, вишивками та великодніми писанками. Свою статтю він прикрасив шістьма великими фотографіями одумівської молоді в українських строях, в танці, грі на бандурі, вишиванні та писанні писанок. Під кожним фотом подані ім'я та прізвища й вік виконавців.

Філія ОДУМ-у Сент Пол - Міннеаполіс має ансамбль бандуристів та танцювальну групу. Ансамблем керує Володимир Вовк. Кореспондент довше спиняється на створенні ансамблю бандуристів, життєписі керівника його та думках про бандуру та гр. на ній різних членів асамблю.

В розмові з д-ром Анатолієм Лисим, головою Товариства Одумівських Приятелів (ТОП-у) та іншими членами ОДУМ-у, кореспондент довідався про пляни праці ОДУМ-у, про їх виховно-відпочинкові табори, про колядування, про писання великодніх писанок та життя Філії на базі чого й написав прихильну довгу статтю про одну з найактивніших, останнім часом, філію ОДУМ-у ЗСА.

ВАЖЛИВІСТЬ ВІДПОЧИНКОВО-ВИХОВНИХ ТАБОРІВ

Процес виховання молодої людини це один з найскладніших і найважливіших етапів цілого її життя. Дитячий і юнацький вік — це фундамент, на якому має спочивати майбутність людини. Сильний, добре заложений фундамент втримає будову, не зважаючи на вітри, бурі чи інші природно-життьові явища. Будуючи такий фундамент, людина збирає матеріял з різних ділянок життя: родини, школи, товариства.

Родина — це природний матеріял, що допомагає дитині пізнавати перші проблиски життя. Це той етап, якого вона не вибирає — він є нерозривною частиною її життя від народження.

Школа, спеціяльно в сьогоднішніх часах, це обов'язковий етап, принаймі до певного року життя. Це частина вимог суспільства, громади, держави. Важливість цих двох етапів у вихованні дитини незаперечна.

Поза межами родини і школи

Коли закінчується шкільний рік, перед юнаком чи юначкою є вибір: або залишитися вдома і спати досхочу, а найголовніше дивитися необмежено на телевізію (бо щось, мовляв, мушу робити, а домашнього завдання немає), або їхати на виховно відпочинкові табори й продовжувати далі вчитися. Треба підкреслити, що ця наука є добровільний вибір. А те, що взято на себе добровільно, у висліді, нормально, приносить найбільше користи.

Українські виховно-відпочинкові табори для української дитини це не лише місце, де вона відпочиває фізично після шкільної лавки, це, в першу чергу, місце, де вона частинно формується в українську національно свідому людину.

Що ж вона навчиться?

В українських літніх таборах молода українська людина витворює почуття, що не лише вона одна є українець (ка) (так як це може її здаватися, будучи самотньою в публічній школі), але, що є багато таких самих лише, на жаль, розпорошених по всіх усюдах. В таборі дитина привчається до самостійности, до відповідальности й обов'язку. А може найголовніше вчиться жити в колі товаришів.

Сподівання

Щоб все це хоч частинно осягнути, потрібно систематичного, послідовного перебування на таборах протягом років. Ті батьки, які сподіваються, що їхня дитина за один тиждень перебування на виховно-відпочинковому таборі навчиться української мови й історії України — будуть цілком розчаровані. Що більше, їхні діти можливо будуть також розчаровані. Дитина мусить бути на таборі не менше, як два тижні підряд. Чим довше, тим краще. За один тиждень вона не матиме змоги навіть добре ознайомитися. Вона ще не встигне забути телевізійного блимання і маминих пестощів і як вислід або зражується або розгублюється. Часто батьки, покликаючись на це, на цьому і закінчують таборування своєї дитини, забуваючи, яку фактичну кривду вони приносять своїй власній дитині. Часто батьки, не розуміючи таборового життя, вважають що і в таборі їхня дитина мусить мати всі домашні вигоди, включно з окремою лазничкою. Інакшими словами замість вимагати й сподіватися щось корисного від дитини, дається її більше ніж вона потребує. Роблячи це, перекреслюється її індивідуальність і вона стає рабом вигід.

Отже чому потрібне таборове життя?

Табір — це школа добровільного характеру, де молода людина мусить слухати наказів, дотримуватися законів таборового життя і разом з цим пізнавати таємниці природи, а найголовніше норми товариського життя. В таборі дитина примушена думати, виявляти свою індивідуальність, шукати за тим, що її потрібно. Вкладати свій труд для себе і своїх товаришів. Цим вона навчається правильно-реально оцінювати вартість речей і своєї або чиєсь праці.

В українському таборі молоді люди зустрічають інших, уже знайомих друзів з попереднього року і разом з тим зустрічають нових друзів. Вони збагачуються. Бо найбагатша та людина, яка має найбільше друзів. Інакшими словами таборування виповняє комплекс людського життя, надає йому повноцінности, допомагаючи, ще змалку вчитися, як жити в суспільстві — громаді, державі. Ось чому потрібне для української дитини українське таборове життя.

Л. Вишневий

Нова Управа Філії ОДУМ Чикаґо

В неділю 23 квітня 1972 р. в домі ОДУМ відбулися річні загальні збори Філії ОДУМ-у Чикаґо. За стару управу Філії звітували Віктор Войтихів (голова), Василь Вестеровський, Василь Коновал, Олексій Пошиваник та Іван Іващенко.

Після звітів, питань та дискусії вибрано нову управу з запропонованих кандидатів учасниками зборів. На деякі пости членів управи було виставлено по дві й три кандидатури. До нової управи ОДУМ-у Чикаґо вибрано таких осіб:

Василь Коновал — голова Філії, Наталка Скиба — секретар, Олег Масловський — організаційний та культ.-освітній референт, Василь Вестеровський — скарбник, Валя Сідельник — референт преси, Віктор Войтихів — референт юнацтва, Данило Завертайло — член. До Контрольної Комісії вибрано Олексія Коновала (голова), Євгенію Косогор та Оксану Ревенко.

Юрій Іхтіаров

Юрко Іхтіаров, референт Юного ОДУМ-у

На останньому Крайовому З'їзді ОДУМ в ЗСА, який відбувся в Чикаґо, на референта Юнацьких частин вибрано ст. вих. Юрка Іхтіарова. Юрко Іхтіаров вже й перед вибором на референта Юнацтва, відзначився своїм досвідом в праці з юнацтвом. Він перейшов практику організаційного життя та виховної праці, виконуючи ряд відповідальних завдань на протязі майже десяти років в ОДУМ-і. Його досвід та енерґія вже дали ряд гарних наслідків від часу його вибору. Він, по змозі, відвідує осередки особисто, а найбільше „бомбардує" кореспонденційно.

ОДУМ вдячний своїм членам, які ще жертвують собою для добра української молоді для кращого завтра, без будь-якої винагороди. В особі ст. вих. Юрка Іхтіарова ОДУМ має не лише енерґійного одумівця, а що найголовніше, досвідченого працівника з нашим юнацтвом.

Цими гарними новинами та шляхетними прикметами нашого друга, ми хочемо поділитися й з українським громадянством в діяспорі.

Іспит зрілости Курсів Українознавства ім. Івана Котляревського при Відділі КУК у Ст. Кетеринс

День 29 квітня 1972 р. залишиться у пам'яті на ціле життя для десяти молодих абітурієнтів в Ст. Кетеринс. Був це святковий вечір, під час якого їм вручено свідоцтво зрілости з українознавства. Разом з абсольвентами курсів вечір перевели опікун курсів о. прот. Ф. Легенюк, директор, і учителі курсів, батьки, знайомі і товариші абсольвентів, усіх — около 150 осіб. Окремий стіл займали абсольвенти курсів, які здали матуру 1969-го р.

По вечері, приготованій у Велланд Гавз готелі п. І. Шаха і спілки, програмою проводив довголітній голова референтури курсів адв. Олександер Вабій. У вступному слові він підкреслив витривалість і жертвенну працю учительського складу, витривалість курсантів і свідомість батьків. Він ж промовляв колишній директор курсів, член іспитової комісії від Координаційного Шкільного Осередка в Торонто проф. Іван Бойчук. Він перестерігав абсольвентів і молодь перед небезпекою теперішнього оточення, підкреслюючи, що життя має повну вартість лише тоді, коли воно посвячене якійсь ідеї, а найкращим суддею вчинків людини повинна бути її совість. Один з ініціяторів курсів і їхній постійний опікун о. прот. Ф. Легенюк високо оцінив працю учителів та свідомість батьків, підкресливши, що в Ст. Кетеринс повинні бути тільки одні курси українознавства. Він висловив віру, що вкоротці до того об'єднання таки прийде. Директорка Курсів Українознавства ім. Шевченка п-і О. Стеців висловила привіт і побажання дальших успіхів у праці. Директор курсів Д. Казанівський заявив, що в нелегкій праці вчителів з курсантами, вони старалися викликати почування любови і пошани до українства та гордости в курсантів на їхнє українське походження. Це їм вдалося, бо вже тепер усі абсольвенти є активними членами молодечих організацій, а опісля, він сподівається, вони напевно будуть брати активну участь в церковному, громадському й політичному житті української спільноти в Канаді. Учитель Б. Мельник виголосив власного укладу цікаву і змістовну сатиру на тему закінчення курсів. Від Відділу КУК вітав абсольвентів голова М. Гладиш, а від батьків подякував референтові курсів, учителям і батьківському комітетові К. Фіцик. Абсольвент курсів Роман Гладиш оцінив старання батьків, учителів і референтури курсів. Він ствердив, що навчання на курсах дало їм змогу пізнати славне минуле українського народу і бути гордими свого українського походження.

Матуру цього року здали: Венґльовська Ірина, Гладиш Роман, Грабовенська Леся, Захарчинська Надя, Кушнір Христя, Тарасюк Ліля, Сьолковський Михайло, Фіцик Діяна, Фіцик Данило і Шевчук Орися. На курсах викладали або вчили поодиноких предметів: дир. Д. Казанівський, о. д-р Н. Комар, о. прот. Ф. Легенюк, учитель Б. Мельник і учитель Ф. Ткаченко.

Після офіційної частини, молодь і старші весело забавлялися аж ген за північ.

Д. К.

ВЛАДИКА БОРИС ВИДУЖУЄ

Вінніпеґ. — На початку червня ц. р. після недуги був зоперований Зверхник Української Греко - Православної Церкви в Канаді Владика Борис. Після успішної операції в лікарні Сейнт Боніфас Владика Борис почуває себе значно краще, але з огляду на серйозність операції залишається там ще надалі під доглядом лікарів, про що сповістив „Вісник" з Вінніпеґу в числі з 15 червня. Редактор „Вісника", о. прот. Степан Ярмусь, мав нещасливий випадок з автом 30 травня, перебув операцію з переливанням крови, з 5-го червня його перевезли додому, де він приходить до здоров'я.

А квітка все таки сходить...

Часто бачимо навесні, як з-під листя та ломаччя пробиває собі дорогу квітка. Скільки б того ломаччя й листя не було, яка б вага не придушувала тієї квітки, але в певний час вона таки проб'є собі дорогу до світла, вона таки зійде!

Та квітка може бути гарна, кумедна, показна, непоказна, але вона конче мусить показатися світові. Порізному сприймають ту квітку: одні нею захоплюються, інші не звертають уваги, проте вона росте. Приблизно 50 років тому почала пробиватися крізь оте „ломаччя" нова „квітка" — модерне мистецтво. І як всяка квітка: одним гарна, іншим байдужа чи й негарна. Ті, кому ця квітка гарна, захоплюються нею вже 50 років, ті, кому вона видається незрозумілою чи й осоружною, насміхаються з неї.

Здається, найдовше насміхаємося з тієї квітки, та найбільшу кучу ломаччя накидали на неї, ми — українці. У нас новим квіткам тяжко пробиватися на світ. Так мається справа з модерною поезією, скульптурою, малярством і навіть з фільмовим мистецтвом.

Правда, в нас одне велике недомагання: брак інформації про модерне мистецтво. Різні доповіді та статті, що трошки ознайомили б нас з з цим мистецтвом, дещо помогли б його зрозуміти.

І ось щасливий збіг обставин: в Чикаґо заснувався Український Інститут Модерного Мистецтва. Та це ж саме те, що треба! Ось, хто робитиме інформативні доповіді, ось, хто насамперед навчить нас розуміти оту „кумедну квітку". Він же, той новостворений Інститут пише таке в своїй брошурці: „Щоб заповнити велику прогалину на полі українського культурного життя, створено в Чикаґо „Український Інститут Модерного Мистецтва." Діяльністю цього Інституту хочемо викликати серед українського загалу більше зацікавлення творами наших мистців — модерністів. Може вдасться нам створити авмосферу піднесених настроїв, новий спосіб сприймання модерного мистецтва і, можливо для декого, нових радісних об'явлень".

Перша мистецька виставка, влаштована заходами цього Інституту, відбулася в Чикаґо від 28 квітня до 7 травня 1972 р.

В рамках цієї виставки були такі вечори: літературний (модерна поезія тут і на Україні) модерний танок, доповідь про Архипенка та показова робітня скульптури й малярства.

Брали участь: Борняк Леся, Іванчук Джоні, Лисак Адріянна, Мілонадіс Константин, Оленська-Петришин Аркадія, Осадца Ірма, Соловій Юрій та Урбан Михайло.

Звичайно, для більшости відвідувачів, „звичайних смертних", там мало було зрозумілого.

Довелося навіть почути таку анекдоту: Прийшов чорт на виставку модерного мистецтва. Ходить, ходить, розглядається, а тоді й каже сам до себе: „Чому то люди говорять — чорт його знає? — адже я теж нічого не знаю". Тяжко справді зрозуміти, наприклад, таку композицію: висить сітка з ліжка на стіні, а на тій сітці приліплені кусочки матраца. Одначе коли стануть вияснюти, що воно має представляти, то вам наче трошки проясниться. Так і першокласникові формули з біохемії видаються дуже кумедними. Та й ніде правди діти, нашого Архипенка ми теж не дуже розуміємо, чи розуміли. Тоді тільки як світова опінія поставила його в ряди перших, то й ми теж почали „ахкати". Ми стали навіть гордитися ним.

Пікассо обдарував Чикаґо скульптурою, що стоїть на міському майдані вже три роки. Багато людей ще й досі не може „вгадати" що воно таке: виникають найрізноманітніші припущення й анекдоти.

Інші знов день-у-день сидять змальовують, фотографують, приїжджають спеціяльні екскурсії з далеких околиць; сусідні крамниці потроїли торгівлю фотоапаратами та проявлянням фільмів. Квітка сходить!

Спроби чогось нового не мусять бути зразу досконалі. Тим більше не всім зразу можуть бути зрозумілі, тим то й подобатись не мусять.

З цього випливає, що речі нам незрозумілі не мусять конче бути предметом насміхання, бо це іноді може нам попсувати „візитну карточку". Спадають на гадку слова модерного нашого поета Богдана Рубчака, що писав років десять тому з приводу кпин деяких критиків з „нової квітки" — модерної поезії: „Не топчіть нас, можливо ми тільки підготовляємо ґрунт для чогось великого".

Ми насміхаємося, творимо анекдоти, закидуємо ті нові квітки ломаччям, а вони все таки сходять. Сходять вони тут, на еміґрації, і сходять дома — в Україні. Хто знає, чи в одній з них вже не зароджується новий Архипенко.

Дм. Грушецький

Молодий хірург д-р Андрій Кухарчук

Чикаґо. — 2 червня 1972 р. після наполегливої праці з успіхом закінчив Іллинойський університет у Чикаґо Андрій Кухарчук, здобувши диплом доктора медицини. Андрій Кухарчук народився у 1946 р в Розенгаймі, у Західній Німеччині. Прибувши до Америки, закінчив у Чикаґо 8-річну загальноосвітню школу св. о. Миколая та 4-річну середню школу св. Ігнатія. Потім закінчив 4-річний „премедікел" коледж у Льойола університеті та ще чотири роки студіював у вищій Медичній Школі Іллинойського університету, де й одержав диплом доктора медицини.

Д-р Андрій Кухарчук відбуватиме медичну практику і спеціялізуватиметься в одній із найбільш відповідальних у медицині ділянок — хірургії, у шпиталі Іллинойського університету. Починаючи від перших років навчання й аж до закінчення студій д-р А. Кухарчук стало був одним із найбільш успішних студентів.

Проф. Р. Шпорлюк
(Мичиґенський університет)

Історія України 20 століття в Гарвардській літній сесії

Курс історії України 20 ст. буде в основному хронологічним оглядом, з концентрацією на наступних 7-и вузлових проблемах. У програмі крім викладів, передбачено читання рекомендованої літератури, дискусії на порушені у викладах і літературі теми, самостійну працю над обраною темою (короткий есей).

1. Українська нація в 1900 р.: суспільний, економічник та культурний розвиток і політичний статус українського народу під Австро-Угорщиною і Росією. Поява модерних політичних течій, в тому політичного націоналізму тобто стремління до того, щоб Україна творила один самостійний політичний організм. Розвиток політичних партій, преси; парляментарна політика. Порівнання українського націоналістичного руху з подібними рухами інших народів Австрії та Російської Імперії.

2. Перша світова війна. Україна і воєнні пляни Росії, Австрії та Німеччини. Союз Визволення України.

3. Боротьба за незалежність України. Українська держава 1917-1920 р.р. та її історичне значення. Порівняння між Східньою і Західньою Україною. Міжнародні аспекти Української проблеми.

4 Міжвоєнний період (а) Совєтизація Східньої України, сили та слабості совєтського режиму. Україна в СССР. Українізація, колективізація, голод, індустріялізація, терор 1930-их років (в) Українці під Польщею, Чехословаччиною, Румунією. Політичні організації (легальні та підпільні). Культурне життя. Кооперативний рух.

5. Друга Світова Війна. Падіння Польщі і включення Західньої України до УССР. Нацистські пляни і політика в Україні. Українська нація між Німеччиною і ССР: політичні організації та збройні зусилля.

6. Після війни (1945-1952) Поширення совєтської системи на цілу територію України (Закарпаття). Знищення збройного спротиву і колективізація в західніх областях. Сталінська політика на Україні. Переселення та депортації. Україна в Об'єднаних Націях. Зв'язки з Польщею, Чехословаччиною, тощо.

7. Десталінізація і неосталінізм (1953- 1970). Культурні інтелектуальні та політичні рухи і стремління 50-60-их років та офіційна реакція проти них. Українська інтеліґенція та суспільність. Порівняння теперішніх обставин з попередніми періодами історії 20 віку-

Семінар: Головною темою Семінару буде історичне дослідження проблем інтеліґенції та її зв'язків з широкими колами суспільства: політичні програми та організації; суспільна та політична думка; преса та видавництва; наука та освіта; література і мистецтво — оригінальна творчість та її суспільне сприйняття. Період досліджуваний: після 1945 р. — в тому числі особливо роки 1956-1970, але якщо будуть зацікавлені також можна буде опрацьовувати теми воєнної доби (наприклад українське життя під час німецької окупації).

ДОВГИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ві табори в тому часі поділені на новаків, новачок, юнаків і юначок. На Оселі „Бобрівка" вже полагоджені всі вимоги стейтового уряду здоров'я та Крайової Пластової Старшини.

ОСЕЛЯ ОДУМ'у „КИЇВ" біля Аккорд, Н. Й., розпочинає свій літній сезон з суботи 1-го липня, хоча офіційне відкриття сезону розпочнеться тижнем пізніше. Від 2-го липня на тій Оселі Об'єднання Демократичної Української Молоді розпочнеться відпочинково-виховний табір, що триватиме до 20 серпня.

У КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО, В ДНЯХ СВЯТА НЕЗАЛЕЖНОСТИ відбудеться відзначування 1-2 липня 30-річчя створення УПА та 25-річчя рейду окремих частин УПА на Захід, про що інформує Діловий Комітет. У суботу о 5-ій г. по полудні в Падуа гайскул в Пармі, при 6740 Стейт Ровд — Ювілейний бенкет, з промовою старшини УПА пор. Л. Футали, Салютом Поляглих, виступом співачки Олені Кондратенко, Квартету ОЖ ОЧСУ „Калина" під мистецьким керівництвом Ірини Заячківської-Гаврилюк, сопрано Оксани Рошецької. Після вручення Хрестів учасникам рейду на Захід, о 9-ій вечора — Вояцькі Вечорниці. У неділю 2 липня в школі св. Йосафата при 5720 Стейт Ровд у Пармі — по молебні відбудеться святкова академія, з доповіддю старшини УПА полк. Ю. Лопатинського, виступом Капелі Бандуристок СУМА з Дітройту під диригуванням проф. П. Потапенка, хору „Дніпро" з Клівленду під дир. Є. Садовського, рецитуватиме п-і Рома Турянська з Чикаґо, співатиме П. Зелений, фортеп'ян — Ірина Заячківська - Гаврилюк

КВАРТЕТ „ТАРАС БУЛЬБА"

Відень. — Бас - квартет „Тарас Бульба" виступає у Відні й околицях не тільки перед українською, а й перед австрійською публікою. Разом він мав уже понад 60 виступів. Незабаром цей Квартет, відомий із свого виступу і в ЗСА, наспіває, заходами д-ра С. Мудрого, деякі пісні для передачі їх через Український Відділ Ватиканської радіовисильні в Україну.

Рік праці Шевченківської Фундації в Канаді

30-го травня ц. р. відбуто річне засідання Шевченківської Фундації на якому дирекція фундації уконституювалась у складі: д-р І. Глинка — президент, сен. П. Юзик — заступник президента, п-на Т. Гаврилишин — секретар-скарбник, і члени: суддя І. Р. Соломон, д-р Я. Барвінський, інж. В. Денека і О. Мельник.

Екзекутивний директор С. Яр. Кальба склав звідомлення за минулий рік праці згідно з яким Шевченківська Фундація отримала з нових дотацій 40,819.39 дол., що піднесло власні фонди Фундації на день 31 березня ц. р. до суми 442,658.01 дол. У тому самому році на збереження і розвій української культури Шевченківська Фундація виплатила 14,035.08 дол., що разом з субсидіями попередніх років дає суму 46,791.88 дол., як дотепер з чистих доходів Фундації ужито виключно на культурні проєкти української громади в Канаді.

Між субсидіями Шевченківської Фундації за минулий рік є 5,000 дол. на відкриття катедри української історії при Альбертському університеті, 2,000 дол. на потреби хору ім. О. Кошиця у зв'язку з репрезентаційними виступами, 1,500 дол. на двомовне видання антології української прози з паралельними текстами українською і англійською мовами за редакцією проф. Ю. Луцького, 1,269.38 на закуп рідкісних видань Централею КУК, 1,000 дол. на видання творів В. Винниченка, 700.00 дол. на замовлення Шевченківських медаль, 451.50 на закуп різьби Л. Молодожанина для Вінніпеґської Галерії Мистецтва і декілька менших.

Поміж новими членами Шевченківської Фундації слід привітати Меланію Доскоч з Тандер Бей, яка своїми щорічними вплатами осягнула суму 5.000 дол. і таким чином зайняла почесне місце між 7-ма меценатами Фундації. Рівночасно 12 жертводавців вплатили в минулому році по 1,000 дол., піднісши число фундаторів Шевченківської Фундації до 137 осіб.

Дирекція Шевченківської Фундації

Школа в лісі

Цвіли каштани, коли майбутні учасники отримали свої повідомлення: „Ти є прийнятий до табору, Лісова Школа"..."

Червень скоренько перебіг і в суботу 24 червня відкрито 9-ту Лісову Школу кличем „СКОБ !", та запаленням вічного вогню, що його при закритті загасить першун.

Ціллю Лісової Школи є виховати здатних членів таборових булав, майбутніх командантів таборів та станичних виховників юнацтва. Кожного року абсольвенти доповнюють ряди пластових виховників.

Як все, так і цього року, вишкільний табір, Лісова Школа, відбувається на площі Лісових Чортів пл. сен. Володимира Хамули і Пезя Пежанського в Лексингтоні, Н. Й.

Командантом Лісової Школи є пл. сен. Микола ставничий ЛЧ. Інструкторами є старші пластуни: Богдан Галібей ЛЧ, Андрій Дурбак Поб., Юрій Ігор Павлічко ЛЧ, Роман Процик ЛЧ, Адріян Сливоцький, Олег Цюк Бур. і Богдан Чайківський.

Усіх зголошених учасників на Лісову Школу з Канади і ЗСА є 30, а один з Англії.

ст. пл. скоб
Юрій Ігор Павлічко ЛЧ

„НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО" У ГАНТЕРІ

Гантер. — Від 1 липня ц. р. буде вікрита тут знову виставка - крамниця „Народне Мистецтво" під керівництвом пані Іванни Савицької. Між новими речами будуть предмети народного мистецтва балканських країн, як теж — як щороку — багатий вибір української ноші, килими, настільники, мистецькі дерев'яні вироби і т. п. Багато американських подорожніх зупиняються біля преґарної церкви св. Івана Хрестителя і заходять до тієї мистецької крамниці.

Перший власний вечір тріо „Троянда" в Торонті

Тріо „Троянда" відоме вже в Торонті та в дооколичних містах, а навіть в Америці („Союзівка") із виступів при різних нагодах з іншими ансамблями або солістами і з пісень, виконаних на останній платівці Богдана Весоловського „Мрії". Але вечір музики легкого жанру дівочого тріо, що відбувся в авдиторії Вест Парку в Торонті в неділю 4-го червня ц. р., був першим повним, власним і самостійно оформленим концертовим виступом „Троянди", що запрезентував це тріо перед нашим торонтським громадянством у повному світлі його спроможностей.

Тріо „Троянда", це: Христина Гарасовська, Люба Дербіш і Люба Мороз. Свою вокальну кар'єру вони почали скромно, за домашнім фортепіяном, з замилування до української пісні і співу, студіюючи одночасно музику в Торонтській консерваторії та інші факультети в Торонтському університеті.

Традиція співу та музикування у них усіх у крові. Перша з них Христя Гарасовська (друге сопрано і музичний керівник тріо) — дочка соліста-тенора та диригента різних українських хорів Степана Гарасовського і матері Олі, члена хорів від молодих літ. Замилування до музики і композиторський хист Христя успадкувала також від свого стриєчного діда по матері, композитора Євгена Козака, що ще живе і творить у Львові. Люба Дербіш (альт), дочка популярного виконавця естрадної пісні на концертах та платівках, Антона Дербіша. Люба Мороз, круглолиця, з чарівним усміхом (це не значить, що й інші дві не мають чарівних усміхів!) і синіми очима, дівчина (перше сопрано), що так легко і звучно веде підставову мелодію кожної пісні, також походить з музикально-співочої родини, її батьки хористи, а тітка диригентка самодіяльного ансамблю в Україні.

Програма вечора була добре складена і охоплювала три частини. Перша і остання були присвячені українській пісні легкого жанру сучасних українських композиторів з України: Б. Янівського, В. Верменича, Б. Бувського, А. Коса Анатольського, П. Майбороди, І. Шамо та А. Горчинського. З еміграційних композиторів був заступлений чотирома піснями Богдан Весоловський. Однією з композиційно найцікавіших пісень була пісня до слів Василя Симоненка „Білі коні" варшавського композитора К. Цвинара. Ця пісня отримала першу нагороду на Музичному Фестивалі Молоді у Східній Німеччині.

Середня частина програми вечора, що почалася народною піснею „Ой, сивая зозуленька" в аранжуванні на три голоси Леонтовича, була присвячена українській народній пісні, з яких ця перша була виконана під супровід тріо бандуристок: Олі Лібер, Стефанії Штик і Галини Звірховської. До репертуару цієї народної частини була достосована й окрема декорація сцени з приставковою стінкою модерно стилізованих соняшників, а також лемківські строї співачок, запроєктовані за альбомом народних строїв Західньої України Олени Кульчицької. Декораційну цілість сцени та уклад та рухи тріо під час виступів оформив цікаво директор продукції телевізійної станції (канал 11) з Гамільтону, Микола Оріховський.

До успіху вечора причинилося професійне інструментальне тріо, (фортепіяно, бас і перкусія) яке акомпаньювало на сцені до виконуваних пісень, а також заповнило першу перерву своїм музичним інтермецо.

Важко визначити, які з пісень були найкраще виконані, чи найбільше подобалися публіці, яка, до речі, завсім несподівано як на літній час, заповнила залю авдиторії кількістю понад 350 осіб. Пісні були виконані в романсово - мелодійному чи ритмічно - підкресленому стилі та робили враження доброю інтерпретацією. Тріо, незвичайно добре підібране вальорами голосів, силою барвою і тембром, звучить певно, збалянсовано і легко. Аранжування пісень для тріо, крім оригінальних композицій на три голоси (Леонтовича „Ой, сива зозуленька" та Шамо „Зачарована Десна") виконала Христя Гарасовська, яка виявила в тому напрямі багато інвенції та оригінальности. Зокрема цікаво були аранжовані „Гуси лебеді" Янівського, „На долині туман" Буєвського, „Вечірній Львів" Янівського, „Білі коні" Цвинара, „Раз дивний сон" Є. Козака та інші.

Короткий конферанс перед кожною частиною вечора і на його закінчення провела Люба Мороз і Христя Гарасовська. Оформлення афіші виконав Т. Голей, декорації визичила фірма Ітон'с.

Тріо „Троянда" виступить також в суботу 10-го червня, на концерті з нагоди З'їзду українців Квебеку в Монтреалі. Буває, що імпрезові референти різних організацій по більших українських осередках в Канаді та ЗСА шукають за атрактивними виконавцями у концертах, чи виконавцями повних програм музичних вечорів. Можемо сміливо поручити для цієї цілі наш Торонтський ансамбль, тріо „Троянда" всім осередкам українського поселення в Північній Америці.

(вл)

В ІЗРАЇЛІ ПОМЕРЛА 28-ма з черги жертва терористичного атентату, переведеного 30 травня ц. р. трьома японськими екстремістами на летовищі під Тель Авівом. 26 осіб згинули тоді відразу, а двоє померли відвезені до шпиталів, де багато інших перебувають ще на критичній листі.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ЗАПОВІЛА переведення великої чистки в компартії СССР. Населення СССР нараховує тепер 245 мільйонів осіб, з чого 14.500.000 осіб є членами комуністичної партії. Коли видавадимуть їм нові партійні довідки, перевірятимуть, поскільки кожний з них був „активним" чи „пасивним" членом партії і „пасивних" будуть викидати.

Прем'єра п'єси „За сестрою" у Клівленді

У неділю, 5-го березня ц. р. український Клівленд пережив небуденне враження, під впливом гостинного виступу Театральної Студії Молоді під мистецьким керівництвом Люба й Лілі Цепинських, заснованої недавно при молодій українській католицькій парафії св. Володимира й Ольги в Чикаго. Хто міг сподіватись, що молодеча парафіяльна драматична студія, яка ставить тільки що перші кроки, спроможна до такого мистецького лету? Ще важче було уявити собі, щоб повість А. Чайковського „За сестрою", яка видається сьогодні нашому юному читачеві, все таки, надто далеким відгомоном давнини — могла б, у новому оформленні й сценічній інтерпретації, набрати такої свіжости і живучости. Авторові інсценізації цього твору, Любомирові Цепинському, який виявив стільки хисту — належиться особливе признання.

У цілій поставі вражав наскрізь професійний підхід у всіх ділянках праці. Музичне, хореографічне й мистецьке оформлення п'єси зраджувало не тільки велетенський вклад праці й солідну підготову, але й професійність керівників. Уже від перших звуків увертюри й піднесення куртини, аж до останніх акордів бравурного фіналу, дія проходила на тлі вдалого музичного оформлення, що над ним працювали О. Покорна, Р. Андрушко й В. Шуть (два останні в ділянці інструментації) й Л. Цепинський — за пультом диригента. Анґажування професійної оркестри дуже доцільне, бо вона держить цілість постави у чітких музичних рямках, ставлячи її на вищий мистецький рівень. Бездоганне вишколення юнацьких хорів (Любо Цепинський) та цілої низки балетних гуртків (Ліля Цепинська й О. Вдовиченко) надали п'єсі окремого чару й барвистости. Сама гра юних акторів, їхні діялоги, частота української мови й правильність наголосів — це велике досягнення студії. Коли-ж іде про костюми, треба подивляти хист матерів — членів Сестрицтва св. Покрови, які дбайливо й вміло випрацювали проєкти Дани Дикої. Декорації В. Вольського були багатим і цікавим тлом широко-розгорненої дії. Коли-ж мова про сценічні гурти, (біля сотні юних виконавців!) — у них доцільне й вміле орудування групами, що надало поставі особливої живучости.

Серед великого числа дійових осіб, на перше місце вибилась завадіяцька постать весельчака Грицька (Юрка Цепинського), який протягом цілих трьох дій тримав глядачів у напруженні, роззброюючи усіх своїм невичерпним оптимізмом і щиро - українським гумором. Головні актори постави: Андрій Городиський у ролі Павлуся, Роксана Дика й Марта Попель у ролях Ганнусі й Оленки та Віктор Руденко в ролі Джумалі-Аги, акуратно вив'язались із своїх завдань. Друга дія п'єси полонила глядачів цікавими хореографічними креаціями: балети вовкулак, відьом та мавок (із сольовими партіями Марійки Клищ і Богдана Коцура) створили незабутнє враження. У символіці фіналу, з бравурним гопаком виконавці повторили його на вимогу публіки — їм не щадили оплесків. Деякі, із-за браку місць на залі, повернулись домів, не побачивши цієї вдалої п'єси. Зачуваємо, одначе, що на вимогу клівлендського громадянства, п'єса буде повторена восени цього року, у великій залі.

Парох церкви св. Володимира й Ольги о. Маріян Бутринський особисто супроводив і доглядав юних акторів у їхньому турне.

(смб)

Показ моди у Філядельфії

Мода — слово старе як людський рід. Вона химерна як жіноча вдача, хоча її творцями є здебільша мужчини. Ім'я Діора знане в цілому світі, та на жаль, загал жіноцтва може тільки мріяти про його фасони, або оглядати їх у телевізії на показі моди магазину Гесса з Алентавну, Па. Про Олега Кассіні заговорила вся преса, коли Джеклін Кеннеді, Перша Пані Країни, стала його клієнткою. Навіть у трагічних днях, коли З'єднані Державн були в жалобі, телевізійні спікери і преса інформували про одяги вдови і достойників чужих держав, які прибували з цілого світу, щоб віддати останню пошану убитому президентові.

У нашому народі мода відіграє велику ролю, бо українська жінка має почуття краси і любить чепуритись. У літописах є згадка, що грецькі купці, їдучи на Захід через Україну, найдовше зупинялися у Києві. Княгиня Ольга, їдучи до Візантії, везла таку вишукану одежу, що цісар Константин був здивований її блиском і красою, а також смаком княгині з „варварського краю". Московський посол полковник Скорін, якого цар Петро висилав до европейських столиць (гордився його красою і манерами), побуваючи на балі у гетьмана Мазепи, був захоплений не тільки красою, але й уборами жінок і дочок козацької старшини.

Ці наші прабабуні з тонкою, артистичною душею, створили невичерпану скарбницю народного мистецтва і зразки народної ноші, якими до сьогодні користуються творці моди, тільки, на жаль, це все йде на рахунок „старшого брата".

Тому належиться велике признання Вероніці Цегельській з Філядельфії, що знайшла американські ринки збуту і своїми моделями робить пропаганду українському мистецтву. Її фасони продаються у відомих американських фірмах у Філядельфії, Ню Говп, Вайлдвуді, Кейп Мей й інших літніх ресортах, де приїжджає багато літників з Канади і з цілої Америки.

Українські гості надморської місцевости Вайлдвуду і „Союзівки" залюбки купують ці строї. Особливо на „Союзівці" кожного літа продається багато фасонів з робітні Вероніки Цегельської, а адміністратор Волод. Квас є не тільки звеличником цієї моди, але і пропагатором українського мистецтва.

Філядельфійська громада мала змогу 5-го травня ц. р. побачити ці гарні і цікаві фасони на Показі Моди, який улаштували два Відділи Союзу Українок 20-ий і 98-ий. Стрункі, вродливі модельки П. Савчак, С. Галавай, Л. Бугай, М. Махановська і І. Юрчак продемонстрували перед численною публікою (головно жіноцтвом) цілий ряд фасонів, від елегантної вечірньої сукні до „гат пентс" включно.

Приявні побачили як вдало примінила Вероніка Цегельська нашу барвисту шалянову хустку і тканини у вечірній ґардеробі, а чужим фасонам надала українського стилю. Тяжко вичислити всі моделі, бо було їх 30, а на зграбних модельках виглядали це більш принадно. Під акомпаньямент музики д-ра А. Шуля ґраціозно проходили модельки крізь залю „Тризуба", а Х. Перфецька яка проводила програму подавала пояснення. Цілий показ моди переплітано піснями, що їх відспівали О. Гевка і З. Кунаш, а дует „Карамболіна" публіка прийняла зі захопленням.

Наприкінці гостинний 20-ий Відділ „Союзянок" приймав гостей чаєм і смачним печивом. Ця вдала, елегантна імпреза залишила у всіх враження тимбільше, що почалась і закінчилась вчасно, так що не втомила ані гостей, ані виконавців.

Ірена Ванчицька

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГРИГОРІЙ ЧЕПАК, член УНС Відд. ч. 158 Т-ва Богдан Хмельницький в Брукліні, Н. Й., помер 1-го лютого 1972 р. на 68-му році життя. Покійний народився в Ремезівці, пов. Золочів, Україна. Став членом УНСоюзу в 1961 році. Полишив горем прибиту дружину Теклю, 2 дочки Марію і Анну, 2 синів Михайла і Ігоря, 12 внуків, брата Василя в Україні, вуйка з двома кузинками в ЗСА. Покійний був прикладним і жертвенним членом всіх організацій Брукліну, та вложив багато праці в рямцях УВФ. Полишив по собі загальний жаль, а бруклинська громада втратила здисциплінованого члена. Похорон відбувся 5 лютого 1972 р на цвинтарі Кальварія в Л. И. С., Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Відділу

МИХАЙЛО САРАБИН, член УНС Відд. ч. 379 Т-ва св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 11-го березня 1972 на 62-му році життя. Покійний народився в Горожанці, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Полишив в смутку дружину Марію, дочку Ірину і зятя інж. Юрія Кузика та внуків Мирона, Зеня та Романа. Похорон відбувся 14-го березня на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Михайл Семків, секр. Відд.

АНТІН СЕНЬКІВСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 6 Т-ва Тараса Шевченка в Гайстінґс-он-Гудсон, Н. Й., помер 17 червня 1972 р. на 61-му році життя. Покійний народився в селі Стрілка, Зах. Україна. Став членом УНСоюзу в 1950 році. Полишив у смутку дружину Олену, дочку Соню, сина Святослава Василя, і брата Миколая на Україні. Похорон відбувся 21 червня 1972 р. з української католицької церкви в Йонкерс, Н. Й. на цвинтар Монт Говп — МТ Гопе у Гайстінґс-он-Гудсон, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар А. Вовк.

ТЕОДОР СКУЛЬСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 204 Т-ва ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 25 травня 1972 р. на 72-му році життя. Покійний народився в Україні (Галичині) в с. Колшів. Став членом УНСоюзу в 1955 році. Полишив в смутку дружину Анну, дочку Стефанію і зятя Вілляма Тибор, дочку зам. В. Кваґліяно, 4 внуки, сестру Анну Гуменюк, брата Йосифа в Україні. Похорон відбувся 29 травня на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Налідвор, секр.

АНДРІЙ ШВИДКИЙ, член УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 17 червня 1972 р. на 67 р. ж. Нар. в с. Рандаві на Харківщині. Став членом УНСоюзу в 1957 р. Полишив у смутку дружину Олену, 3 доньки: Вікторію, Людмилу та Лідію і 4 внуків. Похорон відбувся 20 червня 1972 р. на цвинтарі Woodlawn, Lakewood, N.J.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

НЕДІЛЯ, 2-го ЛИПНЯ 1972 р.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 39 Відд. о год. 3-ій по пол. у відділовому бюрі УНДому. Збирання чл. вкладок: субота — 7-10 веч., неділя — 12-3 по пол. Проситься чл. прибути на збори, вирівняти залеглі вкладки та відібрати дивідендові чеки. — Управа.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

що Адміністрація не буде поміщувати жадних оголошень

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

ТАРЗАН, Ч. 6773. Тарзан вбиває бандитів і рятує Наомі

Тарзан!

Зуд стріляє навмання у вершк'я дерев.

Бум — бум!
Але його теж провалює мовчазна стріла.
Я надіюся!